OCTUBRE 2019 | NÚMERO 6

CATALUNYA RELIGIÓ

EDICIÓ MENSUAL IMPRESA GRATUÏTA | TOTA L'ACTUALITAT A WWW.CATALUNYARELIGIO.CAT

El salesià de Catalunya Cristóbal López, nou cardenal

Joan Àguila: "Volem una catequesi per tota la família"

PATRIMONI
Els quatre evangelistes vetllaran Barcelona des de la Sagrada Família

LA NIT DE LES RELIGIONS
Una gran oportunitat per les confessions

ACCIÓ SOCIAL
Quan l'Església és casa pels temporers de Lleida

‹ GRATUÏT ›

SUMARI

4 VIDA RELIGIOSA

El salesià de Catalunya Cristóbal López, nou cardenal | PÀG. 4

Esmorzar amb els pobres, per Josep Manuel Vallejo | PÀG. 6

8 ACCIÓ SOCIAL

Quan l'Església és casa pels temporers de Lleida | PÀG. 8

10 PANORÀMICA

L'aconfessionalitat i el prior de la Capella de Sant Jordi, per Jordi Llisterri | PÀG. 10

El fet religiós a la televisió pública catalana, per Eduard Ibáñez | PÀG. 26

16 PROTECCIÓ MENORS

Abat Soler: "Vull repetir, amb més intensitat, la petició de perdó a les víctimes | PÀG. 16

19 SAGRADA FAMÍLIA

Els quatre evangelistes vetllaran Barcelona des de la Sagrada Família | PÀG. 19

22 RELIGIONS

La Nit de les Religions, una gran oportunitat per les confessions | PÀG. 22

SUMARI

34 POLÍTICA

Els bisbes i la Diada: fraternitat i presos | PÀG. 34

"Els cristians hem d'obrir nous solcs de justícia i esperança per al nostre país", per Josep Miquel Bausset | PÀG. 36

39 CATEQUESI

Joan Àguila: "No podem agafar de catequista la primera persona amb disponibilitat horària" | PÀG. 39

47 EDUCACIÓ - JOVES

Vedruna crea un llegendari de Catalunya en realitat virtual | PÀG. 47

Clara Gomis: "Amb el suïcidi cal sortir de l'aïllament" | PÀG. 53

51 OBITUARI

Mor mossèn Jarque, fundador de Catalunya Cristiana | PÀG. 51

60 TEOLOGIA

Congrés sobre el papa Francesc al novembre | PÀG. 60

El salesià de Catalunya Cristóbal López, nou cardenal

El papa **Francesc** va anunciar diumenge 1 de setembre el nom de tretze nous cardenals. Entre ells hi ha salesià de Catalunya **Cristóbal López Romero**, actualment arquebisbe de la diòcesi de Rabat. El nou arquebisbe de Rabat va néixer a la província d'Almeria, però de petit la família es va traslladar a Badalona on va estudiar amb els salesians. Allà va manifestar el seu desig de ser salesià i després de la primera professió religiosa el 1968 a València, va fer la professió perpètua el 1974 a Barcelona, on també va ser ordenat sacerdot el 1979. Tot i que bona part de la seva trajectòria ha estat a Llatinoamèrica i al Marroc, també ha estat diversos anys dedicats a les obres salesianes de Catalunya. A més de la formació a Catalunya, durant 11 anys va treballar al barri de la Verneda de Barcelona. El 2014 va ser escollit provincial de la Inspectoria Maria Auxiliadora que inclou les comunitats salesianes de Catalunya. Responsabilitat que va exercir fins que va ser nomenat arquebisbe de Rabat. "El meu títol i diploma de més categoria és ser Fill de Déu; i ja el vaig obtenir en el baptisme", va dir en un breu missatge d'agraïment Cristóbal López. Amb això assegura: "No puc ascendir ni ser promogut, ja que més que fill de Déu no es pot ser". El nou cardenal insistia en què "ser bisbe, sacerdot,

cardenal, papa... no és sinó un servei concret que es fa a l'Església i en l'Església... però que no ens posa per sobre de ningú".

A més del nou cardenal salesià, Francesc també va escollir altres religiosos. Entre ells, el missioner combonià nascut a Sevilla, **Miguel Ángel Ayuso Guixot**, actual president del Pontifici Consell per al Diàleg Interreligiós; els jesuïtes **Michael Czerny**, subsecretari de la Secció d'Immigrants de la Santa Seu, **Jean-Claude Höllerich**, arquebisbe de Luxemburg, o el caputxí de la República Democràtica del Congo **Fridolin Ambongo**, arquebisbe de Kinshasa. Entre els nomenaments destaca l'arquebisbe de Bolonya, **Matteo Zuppi**, consiliari i una de les ànimes de la Comunitat de Sant'Egidio. També hi ha el portuguès **José Tolentino Medonça**, actual Arxiver i Bibliotecari de la Santa Seu, conegut per les seves obres de divulgació espiritual. Amb aquests nomenaments, el papa reforça la universalitat del col·legi cardenalici i el seu coneixement de les "perifèries". En el cas de López, és especialment rellevant el doble coneixement del món islàmic i de l'església popular de Llatinoamèrica. D'altra banda, amb **Joan Josep Omella**, i el jesuïta mallorquí **Lluís Ladaria**, ja hi ha tres cardenals que parlen català.

Entre Catalunya, Llatinoamèrica i Marroc

Nascut el 1952 a Vélez-Rubio, Cristóbal López el 1964 va entrar al Seminari Salesià de Girona; a Barcelona va estudiar Filosofia i Teologia. El 1982 es va llicenciar en Ciències de la Comunicació a la Universitat Autònoma de Barcelona. Probablement, és el primer alumne de l'Autònoma escollit cardenal. Té experiència en l'animació i el govern. Ha estat nomenat provincial dels salesians de diversos països en tres ocasions. Els que el coneixen, en destaquen un profund sentit religiós i d'Església, capacitat de treball en equip i de diàleg, i sensibilitat cap als més necessitats. En les trobades amb joves els ha insistit que "val la pena viure la vida amb Jesús; viure l'Evangeli és font d'alegria, és fàcil fer-ho i dona una profunda i definitiva felicitat... i en això consisteix ser sant".

Als 32 anys, el 1984, demana anar a missions. El destinen a Paraguai, on passa 18 anys. És provincial de Paraguai de 1994 al 2000. Durant la seva estada en aquest país, és nomenat president de la Conferència de Religiosos i funda l'Associació de Comunicadors Catòlics de Paraguai. També va ser membre del consell assessor del Ministeri

d'Educació. I un dels bisbes que va acollir el papa Francesc en el seu viatge al Marroc d'aquest any. López ja coneixia les comunitats catòliques del Marroc i el món islàmic. Durant vuit anys, de 2003 a 2010 va ser director de la comunitat salesiana, de l'escola i centre de formació professional Don Bosco de Kenitra (Diòcesi de Rabat). En aquest temps, va ser també membre del Consell Presbiteral i del Consell Diocesà per a l'Educació Catòlica. Després del seu treball al Marroc, va ser nomenat provincial salesià de Bolívia el 31 de gener de 2011 i va ocupar aquest càrrec fins a 2014, quan va tornar a Catalunya.

JORDI LLISTERRI

Esmorzar amb els pobres

PER JOSEP MANUEL VALLEJO
A CATALUNYA FRANCISCANA

Vaig trobar l'altre dia un llibre de la **Viqui Molins**, amb el títol *Los desayunos con sor Genoveva*. Allí narra com a l'Obra Social Santa Lluïsa de Marillach, a la Barceloneta, després de l'Eucaristia del diumenge, moltes persones venien a demanar un entrepà per esmorzar. **Sor Genoveva** es va preguntar: Per què no esmorzar junts? I a partir d'allà va començar a esmorzar amb nois drogoaddictes, marginats, semi-delinqüents... que venien a buscar-la.

Això és el que feia Jesús! Entaular-se amb els indesitjables, amb els que no estaven ben vistos... amb tot el que té l'àpat de gratuïtat, de compartir, de dir: Som amics! Per a Jesús, el pecador no és un delinqüent sinó algú que s'ha perdut, que s'ha extraviat... i està patint, està malalt... "No són els sans els qui necessiten metge, sinó els malalts" (Mc 2,17). I per això Jesús va amb ells. D'aquí l'alegria per algú perdut que s'ha retrobat. Com quan perdem una ovella o una moneda molt valuosa (Lc 15). Hi ha més alegria al cel per un pecador convertit que per 99 justos que no necessiten conversió. Aquests són els fariseus, els observants, que compleixen la Llei fil per randa però no estimen. Estan convençuts que són bons, que Déu està en deute amb ells, que mereixen l'amor de Déu.

El fill pròdig té la mateixa mentalitat: "Ja no mereixo que em diguin fill teu". Creu que el ser fill es mereix gràcies a les bones obres. Però aquest fill és llest, perquè reflexiona i s'adona que a casa del seu Pare s'està molt millor que en la vida dissoluta que ha portat lluny d'ell. I per això torna. S'adona que s'havia enganyat... Adonar-se que amb Jesús s'està molt millor que en la vida pagana, en orgies i en la vida dissoluta, és principi de saviesa.

FRA JOSEP MANUEL VALLEJO

Oscar Mateos, nou delegat per impulsar el desenvolupament sostenible a la Universitat Ramon Llull

Oscar Mateos, investigador i professor de la Universitat Ramon Llull (URL), ha estat designat delegat del rector per a l'impuls de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible. Actualment "ja s'estan fent moltes accions com organitzar jornades, participar en fòrums o aplicar enfocaments des de l'òptica del desenvolupament sostenible" assenyala Mateos. El nou delegat afirma que "la figura de coordinació ha de permetre generar sinèrgies respectant l'autonomia de les diferents facultats". | REDACCIÓ

Acaba el curs de monitors de l'Escola Mirall

Psicopedagogia del joc, desenvolupament psicosocial, sociologia del lleure, educació ambiental i excursionisme, educació inclusiva, dinàmiques de grup, tallers de teatre, jocs i expressió corporal, interioritat, educació emocional... Això i més és el que han estat treballant una trentena de joves aquest estiu al curs de monitors de l'Escola Mirall que ha tingut lloc a Barcelona entre els dies 19 i 30 d'agost. L'educació en el lleure és un dels puntals de la vida marista. Els moviments juvenils maristes contribueixen a l'educació integral d'infants i joves i l'Escola Mirall dona suport a aquest àmbit d'educació i a la formació en el lleure. | MARISTES

Els desafiaments del sistema educatiu

Un any després d'*El compromís ètic del mestre*, el primer llibre de la col·lecció Blanquerna-Educació editada per l'Editorial Claret, es publica l'obra *Educació Integral i Transformació del Sistema Educatiu a Catalunya*, del professor catedràtic de la Universitat Ramon Llull en Psicologia i Educació, **Josep Gallifa**. Quan comença el nou curs acadèmic, l'obra es presenta per a tots aquells que vulguin llegir una proposa de la "integrabilitat" de l'educació, explorar els nous reptes del sistema educatiu i conèixer els desafiaments de les polítiques educatives. | CLARET

Quan l'Església és casa pels temporers de Lleida

Cada any hi ha temporers dormint al carrer i en assentaments amb condicions deplorables. Aquest estiu, també. Encara no hi ha una xarxa d'allotjament per als treballadors de la fruita, ni a Lleida ciutat ni al territori. N'hem parlat amb dues entitats d'Església que tenen una llarga trajectòria en l'acompanyament d'aquestes persones: Càritas Diocesana de Lleida i Arrels Sant Ignasi. Coincideixen en la necessitat d'una solució coordinada i decidida de tots els agents implicats. "Hi ha una responsabilitat que ningú no vol assumir", apunta **M. José Rosell**. És secretària general de Càritas Diocesana de Lleida, treballadora social i professora de treball social de la Universitat de Lleida. "L'administració local diu 'a mi no em toca, li toca a l'agricultor', l'agricultor diu 'a mi no em toca, li toca a la Generalitat'". Mentrestant, centenars de persones passaran la nit sense els serveis mínims en diferents assentaments, als marges dels camins o als carrers de la ciutat.

El nou govern de l'Ajuntament de Lleida va habilitar com a solució d'emergència un pavelló esportiu al barri de Balàfia per als mesos d'estiu. És el refugi on els temporers han passat la nit de juliol a agost: unes hamaques, una quarantena de dutxes als vestidors i les grades com a tauleta de nit. Els temporers que hi ha accedit tenien sostre, però cap intimitat. Amb l'inici de curs, el pavelló torna al seu ús habitual. I els temporers, segons ha denunciat la Plataforma Fruita amb Justícia Social, tornen a ser al carrer.

"S'ha de replantejar l'acollida"

La demanda de les entitats d'ajuda al temporer continua sent un lloc per dormir. Arrels Sant Ignasi, entitat del sector social de la Companyia de Jesús, va néixer precisament fa 25 anys per atendre els temporers que passaven la nit al ras. Des de llavors, la campanya de temporers ha implicat tota una xarxa d'agents amb entitats com Càritas o Creu Roja, sindicats o l'Ajuntament. Però toca canviar el rumb per trobar solucions. "El model que hem estat portant de forma coordinada ha tingut un desgast i s'ha de replantejar", explica el jesuïta **Roger Torres**, president d'Arrels Sant Ignasi.

En aquesta entitat, **Glòria Noé** coordina el servei d'aliments. L'espai és conegut popularment com "la botigueta". Explica l'excepcionalitat de la campanya d'enguany. Ofereixen bosses de lot calent per a persones que tenen casa i, per tant, un lloc on cuinar els aliments. Però la majoria de temporers necessiten menjar "de bossa", per endur-se'l un cop fora del refugi o del lloc on hagin passat la nit.

A Arrels Sant Ignasi, a banda d'oferir servei de dutxes i consigna, van mirar d'atendre aquesta necessitat concreta i s'han vist desbordats. "La demanda fins ara era esglaonada, però ara és tan gran que vam dir 'tanquem fitxes', les llistes estan plenes, ja no podem acollir ningú més", reconeix Noé. Als que han pogut, els han derivat al menjador social de la Fundació Jericó, sota l'empara de l'església del Carme, on també se'ls ofereix un àpat.

Una problemàtica estacional

En aquest dia a dia tenen la sensació de saturació i d'apagafocs, però fa temps que dediquen també esforços a fer incidència política. "El fet que sigui estacional fa que nosaltres ens oblidem de la problemàtica que implica el tema de temporers", apunta M. José Rosell de Càritas Diocesana de Lleida apel·lant la necessitat d'un pla de treball conjunt. La demanda d'allotjament és una de les primeres qüestions a tractar. Però també reivindiquen garantir els drets laborals dels treballadors: "Pensem que les inspeccions de treball no estan funcionant, hi ha gent que treballa més hores del que toca", explica. "Hi ha algun agricultor que no dona la cobertura necessària i això ens hauria d'alarmar".

Escoltar el patiment

En tenen coneixement fruit del seguiment personal que fan dels temporers. Tant a Càritas diocesana com a Arrels Sant Ignasi prioritzen l'acollida personal. En el cas de Càritas, quan van començar el programa de temporers, feien visites als assentaments. Amb el pas del temps han valorat la importància de "dedicar un espai individual a cada persona" i d'aquesta manera "poder escoltar què implicava aquell patiment". Moltes entrevistes no són per demanar recursos, sinó per compartir el relat de què ha passat a les seves vides. Algú els ha expressat que a Càritas se senten "com a casa". Un comentari significatiu si fa vuit anys que vas marxar de casa fent un periple inhumà i no saps si tornaràs a veure la teva família.

LAURA MOR | LLEIDA

L'aconfessionalitat i el prior de la Capella de Sant Jordi

JORDI LLISTERRI I BOIX
A LAETO ANIMO

Ja em perdonaran que m'allargui amb l'interessant tema de la Capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. Malauradament, no he pogut trobar una explicació tan detallada sobre la figura del prior de la Capella de Sant Jordi com de la història del recinte. Seria interessant que se'n fes una monografia o desterrar-ne alguna ja feta que no he localitzat.

És de suposar que entre els segles XIV i XVII, mentre la Diputació del General estava formada per tres braços, el sector eclesiàstic ja s'ocupava dels afers religiosos. Tot i que la dignitat de la capella era reclamada i preocupava a tots els diputats. En època contemporània, sobre la figura del prior consta que el 1922 el Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya de **Puig i Cadafalch** va reconèixer la figura del prior (beneficiat) de la capella de Sant Jordi. Llavors va ser nomenat el capellà de Barcelona, originari de Cardona, **Antoni Berenguer i Sala**, que va ostentar la responsabilitat fins a la seva mort el 1955.

Berenguer va ser un dels confidents del cardenal **Vidal i Barraquer** i representant dels sectors eclesiàstics catalanistes il·lustrats. Segurament això va facilitar que durant la II Re-

pública mantingués aquesta dedicació al Palau de Generalitat. El president **Macià** va respectar la seva figura i Berenguer va ser una de les poques persones que el va acompanyar en la seva agonia el Nadal de 1933. Berenguer, complint la voluntat de la família, va administrar a Macià els sagraments catòlics. El bisbe de Barcelona, **Irurita**, va tenir molt interès en què no es visualitzes públicament aquesta dimensió de Macià, perquè transmetia una imatge de respecte a la religió des de la República. Les autoritats republicanes tampoc en van parlar gaire perquè trencava els seus esquemes revolucionaris. En canvi, des de Tarragona, Vidal i Barraquer va acompanyar la família i va estar pendent de la salut del president. Finalment, el 1936 Berenguer i Barraquer van acabar a l'exili mentre a Catalunya eren assassinats 2.441 capellans, religiosos i religioses. Un terç del clergat català.

Ja durant el franquisme, el 1956 el capellà i filòsof **Ramon Roquer i Vilarrassa** era nomenat Prior de la Reial Capella de Sant Jordi del Palau Provincial pel president de la Diputació de Barcelona. Un personatge més controvertit políticament que Berenguer i amb bones relacions amb els poders franquistes catalans. En una situació oposada a Berenguer, és conegut que Roquer va ser una de les persones que va voler dissuadir al doctor **Carles Cardó** de publicar la *Història Espiritual de les Espanyes*. El llibre evidenciava les dues tradicions de l'Església peninsular, amb Toledo i Tarragona com a pols històrics oposats, i la inconveniència del suport cec que la tradició toledana va donar al franquisme. Tot i això, Roquer representa també els sectors que van intentar exercir el catalanisme dins del règim sense incomodar el règim. Havien quedat lògicament marcats quan el 1936 es van exiliar per salvar la vida i van veure morir tants companys seus i cremar les esglésies. Alhora, Roquer va ser un intel·lectual reconegut (no era un fatxa) i divulgador de l'Evangeli a través de les seves col·laboracions setmanals a *La Vanguardia*. Roquer és clarament una mostra de les diverses cares i de l'evolució que va tenir l'Església durant el franquisme.

Quan el president **Josep Tarradellas** va ser restituït, l'octubre de 1977, Roquer ja estava molt malalt i no podia exercir les seves funcions. Però Tarradellas volia que quan entrés al Palau de la Generalitat hi hagués la capella oberta, els ciris encesos i el prior a la porta. Amb el vistiplau de mossèn Roquer, des Saint-Martin-le-Beau va ser nomenat **Joan Evangelista Jarque**, canonge de la Catedral de Barcelona, com a prior de la Capella de Sant Jordi.

Jarque va ser prior durant 42 anys. Va mantenir una bona relació personal amb els presidents Tarradellas i **Pujol**. Els unien diversos trets generacionals. Durant l'època del tripartit, la seva figura va quedar més desdibuixada, però va continuar encarregant-se de l'activitat litúrgica de la capella, singularment la missa i benedicció de roses del dia de Sant Jordi. Amb el govern del president **Artur Mas**, es va reconèixer formalment la figura del prior com un nomenament "lligat a la història i tradicions catalanes" i que cal conservar "per fidelitat i lleialtat als nostres orígens".

Jarque també representa una generació de capellans que a més de les misses (o més ben dit, també a través de les misses) es van dedicar a recuperar el país. Home de comunicació i d'acció. Obert a Europa, es va doctorar a Friburg, va ser consiliari dels Minyons Escoltes i del Moviment Internacional d'Estudiants Catòlics, secretari de la Unió Catòlica Internacional de Periodistes... El 1978 va ser un dels fundadors

de *Catalunya Cristiana*, setmanari informatiu catòlic de referència a Catalunya, inspirat en el seu moment amb la respectada premsa catòlica francesa. En l'àmbit comunicatiu va sintonitzar plenament amb el bisbe **Joan Carrera**, el bisbe més obert als mitjans de comunicació que hem tingut els darrers anys.

Tot i la memòria clara, les cames el van obligar a desitjar un relleu que va veure amb satisfacció. Era l'únic nomenament vigent del president Tarradellas. Jarque va morir amb 92 anys, poques setmanes després. L'1 d'agost va tenir lloc el relleu del prior de la capella de Sant Jordi. El president **Quim Torra** va nomenar el canonge i rector de la Sagrada Família **Josep Maria Turull**. Una decisió que hauria pogut passar sense pena ni glòria en l'àmbit polític per la poca transcendència que té. De fet, des de la restauració de la Generalitat no havia estat un càrrec que hagués preocupat a gaire gent. Excepte algunes de les persones vinculades a Palau, pocs sabien de la seva existència.

Doncs aquest nomenament ja ha rebut per diversos costats. Primer a les xarxes socials que es van omplir de piulades tronades que semblaven escrites per **Lerroux**, el qui arengava a "alzad el velo de las novicias y elevadlas a la categoría de madres". Tot es pot discutir i valorar, però hi ha hagut reaccions que no deixen de tenir tocs lerrouxistes.

En ple mes d'agost, el PSC va presentar una "Proposta de resolució sobre el caràcter aconfessional de les institucions de la Generalitat de Catalunya". Una proposta per debatre al Parlament en nom de l'aconfessional de l'Estat perquè no hi hagi "un espai de culte dins de l'edifici més representatiu de les institucions de la Generalitat de Catalunya" i dedicar la capella "a un nou ús, consistent en preservar la memòria històrica". La proposta aprofita per repetir les dades sobre religiositat a Catalunya de la Fundació Ferrer i Guàrdia que sempre obliden quina és la confessió majoritària del país, i comparen la realitat catalana amb altres societats europees. No s'entén l'obsessió d'alguns per demostrar que Catalunya ha deixat de ser catòlica. Em sembla tan absurd com voler prendre's al preu de la lletra la idea que Catalunya serà catòlica o no serà.

També al cap de pocs dies, el tema va merèixer una foto de portada a *El Mundo*. A portada! Mentre que els socialistes volen aprofitar el tema per marcar discurs, *El Mundo* curiosament fa temps que ha venut el seu discurs sobre l'Església a Catalunya a l'integrisme catòlic. Tot val pel seus objectius polítics, encara que les veus eclesiàstiques que recull *El Mundo* siguin tan precises i imparcials com les que parlen sobre la persecució del castellà a Catalunya.

El que és de premi és convertir-ho en portada i avalar els seus arguments posant una foto d'un jove Josep Maria Turull al costat del president Pujol. A Catalunya no hi ha cap persona major de 40 anys que hagi fet alguna cosa a la vida que no tingui una foto a menys de tres metres del president Pujol.

En aquest context, m'allargo encara amb algunes idees, que era on volia arribar. Ja em perdonaran l'extensió.

-El nomenament del Prior és més simbòlic que rellevant. Ni tan sols surt al Diari Oficial de la Generalitat. És senzillament algú a qui el president de la Generalitat encarrega la gestió d'aquest espai històric del Palau de la Generalitat quan calgui fer-hi un ofici religiós

Exposició fins al 17.11.2019
Entrada lliure

#MMarTCatany

MARIA DEL MAR BONET ALS ULLS DE TONI CATANY

PALAU ROBERT
Catalunya en valor

PALAU ROBERT
Passeig de Gràcia, 107
08008 Barcelona
Tel. 932 388 091

palaurobert.gencat.cat

Segueix-nos a:

Toni Catany. Maria del Mar Bonet, 1970. © FCT

Amb el suport de:

Ajuntament de Llucmajor
HOTWIRE THE GLOBAL COMMUNICATIONS AGENCY
Club Marketing Barcelona
FUNDACIÓ TONI CATANY
Generalitat de Catalunya
7,5 Milions de futurs

com a lloc de culte reconegut per l'Església catòlica.

–La gestió de la Capella de Sant Jordi està en mans del Govern de la Generalitat. Encara que hi hagi un prior, les decisions sobre l'ús de l'espai no depenen de cap eclesiàstic. Si el president Torra decideix organitzar-hi una pregària interreligiosa suposo que no hi hauria cap problema. I si un dia un president decideix fer-hi una sardinada ja s'entendrà amb la direcció general de Patrimoni.

–El nomenament del prior no depèn de l'arquebisbat de Barcelona. És una decisió del president de la Generalitat, com pot decidir qui fa el dinar a la Casa dels Canonges o si se'l vol fer ell mateix. Per una capella és prou raonable que nomeni un capellà. En aquest cas, és evident que el cardenal arquebisbe de Barcelona, **Joan Josep Omella**, n'estava al cas. Però perquè és un capellà de Barcelona. Si hagués estat un capellà d'un altre bisbat s'hauria consultat el seu bisbe, o si hagués estat un religiós, al seu provincial.

–El nou prior té la sort o la desgràcia de dir-se Turull com el seu cosí, **Jordi Turull**, que ja ha passat massa temps a la presó. No entrarem aquí a descriure les inquietuds polítiques de mossèn Turull. El que està clar és que no és un talibà, ni escriu anònims a les xarxes contra l'Església catalana o espanyola, ni emet fàtues incendiàries a favor o en contra del procés. Un home prudent. A qui han fet confiança tant els cardenal **Sistach** com Omella. D'altra banda, com a exrector del Seminari de Barcelona, rector de la Basílica de la Sagrada Família i abans d'altres parròquies rellevants, i un dels canonges més actius de la catedral, és evidentment un candidat més que digne al priorat. Hauria nomenat un capellà més de consens un Govern presidit pels amics de *El Mundo*? Ni en ple franquisme la capella va estar en mans d'un requetè. En canvi, el nomenament de Turull està en continuïtat amb el perfil explicat dels capellans que han tingut aquesta responsabilitat.

–A Catalunya hi ha un 58% de persones que es declaren catòliques, un 10,6% que diuen pertànyer a altres confessions, i el 31,4 restant agrupa agnòstics (11% no necessàriament contraris a la pràctica religiosa) i ateus (un 16%). Els catòlics són el 85% de les persones que diuen pertànyer a alguna confessió. Entre totes les confessions sumen el 68,6% de la població.

Entre els més joves aquesta situació canvia molt, i s'identifiquen religiosament un 49,3% dels menors de 25 anys. Però el catolicisme continua sent de llarg l'opció majoritària: un 34,3% d'aquests joves que representa el 70% dels que es declaren membres d'alguna confessió. Els joves ateus són el 24,8% i els agnòstics el 20,8%. És a dir, la diversitat religiosa sí, però no tant, ni tan creixent. I secularització potser sí, però no tant com sembla. Fixant-se només amb els joves, la meitat confessen una identificació religiosa. No és la impressió que transmet l'opinió publicada. A part del Barça i la Rosalía hi ha gaires conviccions, creences o fenòmens amb els que s'identifiquin un 35% dels joves catalans? Encara estem molt lluny de ser el país més secularitzat d'Europa.

Evidentment, altra cosa és la pràctica religiosa, però com molt bé va apuntar un dia **Joan Gómez**, tampoc es distingeix entre ateus practicants i no practicants. Per exemple, seria interessant saber la mitjana d'edat i nombre d'afiliats a Ateus de Catalunya.

–També podem oblidar-nos de tot això, del prior i convertir la capella en un museu. Canviaria alguna cosa en aquest país? Hi guanyarem alguna cosa? Serem més respectuosos així amb la diversitat de creences? Està en joc l'aconfessionalitat de les administracions públiques perquè es faci una missa al Palau de la Generalitat? O només enterrem la història del recinte? O ho solucionen nomenant un imam del Pati dels Tarongers i tots contents? A més, tampoc em dona la impressió que el tema hagi ocupat l'agenda de presidència excessives hores. Prou problemes té ja el Govern.

–I una darrera pregunta: deixa de ser aconfessional un aeroport perquè hi hagi una capella, com passa a tots els països civilitzats?

–I, el que em sembla més rellevant. La política d'Afers Religiosos depèn del Govern i no del prior de la Capella de Sant Jordi. En aquest sentit, no recordo gaire activitat legislativa o propositiva al Parlament sobre assumptes que afectin la gestió de la realitat religiosa del país. Perdó, sí que recordo que la majoria de diputats van signar un text contra l'arquebisbat de Barcelona per haver convidat un francès que creu que practicar l'homosexualitat és pecat. I potser alguna altra intervenció en contra algunes de les darreres polèmiques mediàtiques que han implicat l'Església catòlica.

En canvi, no sé si gaires grups parlamentaris s'han molestat a estudiar les propostes del Consell Assessor per a la Diversitat Religiosa (Consell on, per cert i com és raonable, hi ha proporcionalment una sobrerepresentació de les minories religioses i d'això no se n'ha queixat mai l'Església catòlica). Aquest Consell, i no el prior, sí que és una iniciativa del Govern i sí que fa propostes que afecten a la política religiosa de les administracions públiques. Però suposo que és més pràctic tirar del que s'ha llegit a un digital que estudiar un tema. Tampoc seria molt demanar que en aquest tema del prior els partits de govern articulin una resposta raonable.

El fet és que la majoria de partits ni tant sols tenen persones preparades per articular un discurs sobre aquest tema més enllà de quatre piulades contra els acords Església-Estat o la lloança a la diversitat plurimulticulticonvicional.

Aquest és el veritable problema: que els partits i les administracions facin una anàlisi rigorosa de la realitat religiosa de Catalunya i repensin quin és el seu paper en aquest àmbit. No el prior de la Capella de Sant Jordi.

JORDI LLISTERRI

Abat Soler: "Vull repetir, amb més intensitat, la petició de perdó a les víctimes"

En una de les solemnitats litúrgiques més importants que se celebra a Montserrat, diumenge 8 de setembre l'abat **Josep Maria Soler** va reiterar la petició de perdó a les víctimes d'abusos al monestir. Va assegurar que volia "tornar a repetir, si hi cap amb més intensitat encara que el 3 de febrer passat, la petició de perdó a les víctimes, a les seves famílies i a tots els qui, d'una manera o altra, han sofert dolorosament les conseqüències d'aquests abusos". L'abat va reconèixer que Montserrat "té també les seves febleses i els seus pecats". I va expressar en nom de tota la comunitat "la nostra consternació en conèixer el mal que es va fer a les víctimes dels abusos així com en veure que havien fallat els mecanismes de prevenció i control". En l'homilia del dia la Nativitat de la Mare de Déu, patrona del Santuari, l'abat va reiterar "la voluntat del monestir a continuar posant-nos a la disposició de les víctimes per acompanyar-les, si ho desitgen, en el seu sofriment i en la seva recuperació emocional" i el compromís en millorar els mecanismes de protecció de menors ja existents a Montserrat, amb les mesures que recomana l'informe elaborat per la comissió externa constituïda al gener després que es conegués la primera denúncia per abusos contra el monjo Andreu Soler.

Montserrat publica amb total transparència les conclusions de la comissió d'abusos

Dos dies abans, l'Abadia de Montserrat va fer públic íntegrament aquest informe. La comis-

sió conclou, arran d'altres denúncies, que "el G. **Andreu M. Soler** va ser un depredador sexual i un pederasta" i que va cometre diversos abusos a menors (especialment adolescents) entre 1972 i el 2000, fins que l'abat Soler el va apartar del servei de menors. L'informe també recull un nou cas de dos abusos de la promoció d'escolans de 1964 per part del l'exmonjo **V.T.M.**, que va ser expulsat del monestir per l'abat **Cassià M. Just**. L'abadia va anunciar que "els resultats d'aquest informe seran posats immediatament en coneixement de la Fiscalia, del Síndic de Greuges i dels organismes competents de la Santa Seu i de la nostra Congregació benedictina".

El relat de la comissió

L'informe de la comissió afirma que fins que es va iniciar el seu treball només havia arribat al Monestir una denúncia contra el germà Andreu l'any 2000, quan ser apartat per l'abat Josep Maria Soler del contacte amb menors fins la seva mort el 2008. Reconeix que fins el 2000 "es va ometre qualsevol tipus d'actuació" però que d'aquella etapa "no es pot concloure si es va amagar el que va succeir o simplement es va actuar per desconeixement de la situació ja que existeixen versions contradictòries". Tot i això, creu que anteriorment hi havia hagut "una rumorologia suficient" per haver actuat. Durant el seu treball la comissió ha rebut dotze denúncies d'abusos referides al germà Andreu i es van entrevistar amb vuit persones que van acceptar reunir-se amb membres de la comissió externa. També va rebre un informe del cas dels anys seixanta avalat per les mateixes víctimes. Els testimonis contra el germà Andreu demostren "amb el pas del temps, un agreujament del delicte i més urgència en la seva realització". També explica que "tant en els casos en què el G. Andreu va consumar l'abús diverses vegades com en aquells en què fou una única vegada, la petjada i les conseqüències emocionals i psicològiques per al menor són inesborrables". En aquests casos "el silenci de les víctimes ha estat un denominador bastant comú" i "alguns relaten que ni la seva família els va creure o bé va ser la mateixa família la que va fomentar el silenci". També "hi ha hagut ocasions en què la primera vegada que les víctimes parlaven dels abusos era davant dels membres de la comissió". L'informe detalla l'actuació de l'abat actual davant de la denúncia de l'any 2000, la seva relació amb la família i les consultes fetes a la Santa Seu. Es reconeix que actualment hi hauria hagut actuació "diferent d'acord amb la nova normativa civil i canònica". Sobre el cas de l'Escolania dels anys seixanta, informe conclou que "es va actuar immediatament". També recorda que "l'Escolania segueix des de fa anys el protocol de la Fundació Escola Cristiana de Catalunya així com el protocol previst pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya".

Nou Delegat de protecció a la infància

Seguint les conclusions de l'informe, l'abadia ha anunciat que nomenarà un Delegat de protecció de menors, que serà un professional extern al monestir. També s'està elaborant un pla de protecció de menors "que augmentarà i millorarà els mecanismes de prevenció i detecció existents actualment". Entre altres mesures, "per evitar que fets com aquests tornin a ocórrer a Montserrat", es preveu l'obligació que si un monjo rep una denúncia de possibles abusos, l'hagi de comunicar tant a l'abat com al delegat de Protecció de Menors.

JORDI LLISTERRI

Celebracions de Sant Pere Claver a Verdú i Barcelona

Pere Claver va dedicar trenta-vuit anys en cos i ànima als esclaus africans que arribaven mig morts al port de Cartagena. Una vida entregada fins a l'extrem. Dilluns 9 de setembre la Companyia de Jesús a Catalunya va celebrar la festivitat del seu sant patró. Una doble celebració. Al matí a Verdú, el delegat dels jesuïtes a Catalunya, **Llorenç Puig**, va recordar que Claver va forjar a Verdú "el caràcter fort, decidit, ferm però obert a les crides a més compromís". A la tarda, a Barcelona, jesuïtes, amics i col·laboradors de la Companyia de Jesús van omplir l'església del carrer Casp. | JESUÏTES

La Salle augmenta l'oferta de Batxillerat dual

Sota el lema "Imagina" els 25 centres educatius de La Salle a Catalunya volen "iniciar un moviment en el cor de totes les persones que formem La Salle. Un moviment que s'inicia en el nostre interior i surt cap enfora amb molta força". La imaginació "a més de connectar-nos amb la nostra part creativa ens anima i motiva a actuar, a moure'ns, a ser protagonistes". Enguany La Salle augmenta la seva oferta educativa i seran 10 els centres que impartiran el Batxillerat dual, que permet als alumnes obtenir la titulació de Batxillerat del país d'origen i el nord-americà. | LA SALLE

Un centenar de mestres de la Fundació d'Escoles Parroquials refermen el seu compromís per l'educació especial

"Un educador ha de conèixer allò que ensenya, però sobretot ho ha d'estimar". Així es va expressar el doctor **Ramon Maria Nogués** en la conferència inaugural de la segona jornada 'Construint Futur' celebrada divendres 6 de setembre per les escoles d'educació especial de la Fundació per les Escoles Parroquials de l'Arquebisbat de Barcelona (FEP). A la jornada hi han participat cent trenta educadores i educadors de les cinc escoles d'educació especial de la FEP, que aquest inici de curs s'ha centrat en l'aprenentatge de l'experiència. | FUNDACIÓ ESCOLES PARROQUIALS

Els quatre evangelistes vetllaran Barcelona des de la Sagrada Família

Marc, Lluc, Mateu i Joan ja tenen rostre, alçada i data de col·locació a la Basílica de la Sagrada Família. Serà a mitjans de l'any 2021 quan les torres dels evangelistes i la torre de Jesucrist estiguin completament acabades, però al primer trimestre de l'any vinent, 2020, les torres ja arribaran al peu, a 112,5 metres d'altura. Un peu amb uns terminals i unes escultures que dijous 19 de setembre van presentar a la premsa i que els visitants que vulguin podran veure a l'interior del temple exposades durant les jornades de Portes Obertes.

Gaudí va dedicar quatre de les sis torres centrals del temple als evangelistes que representen la paraula de Jesús. Aquestes quatre torres Gaudí les va coronar amb uns terminals en què va proposar incloure les lloances Amén i Al·leluia i una escultura amb el llibre i les figures alades amb què la iconografia cristiana representa els evangelistes. Unes torres que, segons **Esteve Camps**, president de la Junta Constructora de la Sagrada Família, "ja han superat el llindar dels cent metres". Camps també va expressar la seva satisfacció per comptar per fi amb la llicència d'obres corresponent, després d'arribar a un acord amb l'Ajuntament

de Barcelona. Camps va afirmar que ara toca seguir dialogant per dur a terme el projecte de la façana de la Glòria i la sortida al carrer Mallorca. Passades les Festes de la Mercè començaran les reunions.

Les escultures dels evangelistes són obra de l'artista i escultor **Xavier Medina-Campeny**. Mateu és un home perquè els seus textos subratllen la genealogia de Jesús i, per tant, la seva naturalesa humana; en tenir ales, però, també pot interpretar-se com un àngel. Marc està simbolitzat per un lleó en referència a la força, el coratge i la reialesa de Jesús. Lluc és un bou, animal tranquil, mans i humil, en record del sacrifici que Jesús va fer per la humanitat, i Joan és una àguila, que contempla el món des de les altures, ja que els seus textos són els més teològics dels quatre evangelistes.

Les escultures són alades, tal com va indicar Gaudí, i això conferirà a la composició, afirma **Jordi Faulí**, arquitecte director de les obres de la Sagrada Família, "la il·lusió de ser una corona a mode d'aurèola de la torre de Jesucrist".

Aquests quatre evangelistes que coronaran les torres se sustenten sobre uns icosaedres, un políedre de vint cares, que comptarà en el seu interior amb un focus que il·luminarà la creu del cimbori central, de la Torre de Jesucrist. Cada políedre a la vegada se sustenta sobre el peu del terminal d'estructura hiperboloide.

Els materials emprats per a la construcció d'aquests terminals seran la pedra tesada, el formigó armat i el marbre. Per als revestiments s'utilitzaran, entre d'altres, ceràmica, maons, vidre venecià i pedra volcànica. Les escultures estaran fetes de marbre blanc de Thassos i les ales de formigó blanc.

El tetramorf, nom amb què es coneix la representació dels quatre evangelistes, s'ha encarregat a l'artista i escultor barceloní Xavier Medina-Campeny. La trajectòria artística de Campeny està plena de figures humanes i també d'animals. D'ell són les obres homenatge a Salvador Dalí a Figueres, el de Martin Luther King a Atlanta, o el popular bust del toro de fusta que se situava al restaurant Bulli de Ferran Adrià.

"Les escultures dels evangelistes es col·locaran mirant una mica cap avall, mirant cap al poble, i les ales tibades enrere per compensar el pes", va explicar l'escultor.

Campeny que no ha fet mai obra religiosa va expressar que aquesta feina, que va començar ara fa tres anys, "absorbeix molt", però que ha estat "molt gratificant" i "s'ho ha passat molt bé". I és que Campeny, barceloní d'origen, encara recorda com de petit havia sortit amb la guardiola a demanar donatius per al temple de Gaudí. Per apropar-se al transfons simbòlic de les figures, l'artista fins i tot es va trobar amb mossèn **Rovira Belloso**, teòleg de referència a Catalunya que va morir el juny del 2018.

Ara que la seva obra formarà part de l'skyline de Barcelona, Campeny explica amb orgull que ha treballat "amb una gran harmonia amb els arquitectes del temple". Han creat una unió "orgànica i geomètrica miraculosa".

GLÒRIA BARRETE

CATALUNYA RELIGIÓ, el meu paper

Ara, **cada mes i de forma gratuïta**, et seleccionem els millors articles de Catalunya Religió en la nova edició impresa.

Catalunya Religió, el líder en informació digital, ara també en paper. El teu paper.

Consulta on pots trobar el teu exemplar gratuït a

www.catalunyareligio.cat/elmeupaper

La Nit de les Religions, una gran oportunitat per les confessions

Els dies 14 i 15 de setembre es va celebrar la quarta edició de La Nit de les Religions a Barcelona. Dos dies de portes obertes i d'activitats organitzades per conèixer i interactuar amb la diversitat religiosa i tradicional de la ciutat. La iniciativa ha crescut cada any en nombre d'entitats que hi participen i aquest any ja en són 54. La iniciativa està pensada pels assistents que visiten el centre, però per les confessions és una gran oportunitat. Per això, la majoria repeteixen any rere any. Expliquen que és una bona manera per donar-se a conèixer a persones a les qui no arribarien d'altra manera. Fins i tot les tradicions més conegudes i amb més segles de presència històrica a la ciutat. Alhora, per compartir una iniciativa conjunta amb altres confessions.

La iniciativa està organitzada per l'Associació UNESCO per al Diàleg Interreligiós i Interconviccional (AUDIR), amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i l'Obra Social de "la Caixa". Va començar el 2016: 24 comunitats van obrir les seves portes per donar-se a conèixer a la societat civil. La Nit de les Religions ha tingut molt bona acollida, com explica **Sergio Arévalo,** coordinador del projecte a AUDIR: "El primer any hi van participar 24 comunitats; el segon, 33; després, 40 i ara, 54. En visitants, calculem que han assistit unes tres mil persones, per edició."

Zouahir El Hairan, del Grup de Joves de l'AUDIR, explica que la nit de les religions és una oportunitat per participar de diverses activitats, visites guiades, pels diferents centres i entitats. La iniciativa va néixer a Berlín i a Barcelona desitgen que segueixi aquesta línia per la ciutat: "Barcelona ha de pensar més enllà, potenciar la seva branca cosmopolita."

Enfortir el teixit social

Des de l'islam, **Mohammed Halhoul**, del Consell Islàmic Cultural de Catalunya, explica que participen per donar a conèixer la tradició de l'islam, i que, de fet, no només ho fan en aquesta ocasió, sinó que el centre acull la societat civil en altres ocasions que poden coincidir amb les festes del calendari de l'islam, o amb les festes de la ciutat, per exemple, per la Mercè.

Ho fan perquè "és important mostrar la pluralitat i riquesa en la que convivim, i potenciar la tolerància. La Nit de les Religions és una iniciativa boníssima que enforteix el teixit social, religiós, social, de fe, de creences que conviuen en la mateixa ciutat que de vegades passen desapercebudes pel dia a dia, el que fan només amb les seves comunitats o fidels. Això trenca amb la seva rutina, per obrir-se als altres. Acollir a l'altre, saber rebre'l, escoltar-lo, conèixer-lo és una virtut."

El Consell Islàmic de Catalunya, durant la Nit de les religions, ofereix explicacions del servei que donen als fidels i a la ciutadania en general, expliquen una mica la història de l'islam, i donen informació sobre el culte. "També oferim te o begudes i pastes del Pakistan o del Marroc, i sempre hi ha alguna sorpresa fora de programa, cada comunitat realitza activitats diferents". La tradició sufí, per exemple, va presentar testimonis, va llegir poemes acompanyats amb llaüt i va fer un concert. **Marcel Plana** d'Adalil, Cultura i Espiritualitat, explica que és el primer any que participen en col·laboració amb Associació Puente de Comunicación: "Estem contents de poder mostrar que som a Barcelona."

"No esperàvem tanta gent"

Aquestes activitats són gratuïtes i l'entrada és lliure, com ho són la majoria de les del programa que s'organitza en els apartats: Budisme, Cristianisme, Hinduisme, Islam, Judaisme, Sikhisme.... És una part de la diversitat que mostren les dades de la memòria de 2018 de l'Oficina d'Afers Religiosos de Barcelona (OAR). Del 2002 al 2018 Barcelona ha passat de tenir 375 centres de culte a tenir-ne 569 que pertanyen a 23 confessions diferents. En el mateix informe apareixen els percentatges del nombre de centres existents a Barcelona i el cristianisme catòlic (amb un 42%) continua tenint la majoria de centres del territori.

La comunitat benedictina del Monestir de Sant Pere de les Puel·les és una de les entitats catòliques que hi participen. El monestir de Sant Pere de les Puel·les té presència a Barcelona sense interrupció des del 945 fins a avui i és la primera comunitat femenina de tradició benedictina que va existir a la ciutat. Això no treu que també vegin la necessitat d'obrir les portes.

La germana **Conxa Adell** diu que el que més li agrada de la Nit de les Religions és que sigui una iniciativa que ve de la societat civil. "Aquest és el segon any que hi participem, l'any passat ens van contactar des de l'AUDIR i ens van convidar, i de seguida ens va agradar la iniciativa perquè ve proposada des del món laic, des de l'àmbit civil, que no des de l'àmbit religiós."

L'experiència va ser per elles un èxit amb la presència de més de cent persones. "No sabíem què passaria, no esperàvem tanta gent perquè arribar fins al monestir no és del tot fàcil, no estem al centre de Barcelona. A més, el programa tenia diverses activitats simultànies a la nostra. L'activitat que se'ns va demanar va ser fer dansa contemplativa i es va fer a la gespa del monestir, durant una hora, amb silenci total i en actitud de pregària".

Prèviament, hi va haver la pregària quotidiana de vespres a l'església en la qual hi va participar també molta gent. Aquest any, han ofert diversos textos de l'evangeli i textos que parlen de la regla de sant Benet. "Participant de la Nit de les Religions volem mostrar que encara hi som, i que ens acostem a la comunitat de diverses maneres".

Propostes d'espiritualitat diversa

La diversitat religiosa també es concreta amb un gran nombre de confessions minoritàries. Des dels organitzadors donen cabuda a totes les que hi volen participar, sense donar més importància a unes que a d'altres. **Natàlia Barenys**, del centre budista Zen Kannon, valora molt que el format de la Nit de les Religions faci molt accessible el seu centre a tothom.

"La gent pot venir per curiositat, atrets potser per les aparences... Però un cop proven què fem –en el nostre cas, la meditació asseguda com a font d'alliberació del sofriment– aleshores poden sentir el desig d'aprofundir". Per Barenys, aquestes propostes són molt importants: és millor que a la gent se li ofereixin activitats relacionades amb l'espiritualitat, que no pas bars i restaurants, d'això ja n'hi ha molt. Hauria d'haver-n'hi sempre i no només un cop l'any, esperem que continuïn."

El 2019 la Nit de les Religions ha guanyat un dia més, estenent-se fins diumenge al matí, amb temps per a visitar més comunitats. L'acte inaugural es va fer en una sala més gran, a l'Espai Francesca Bonnemaison. També s'hi van sumar nous participants, com els Ateus de Catalunya, o iniciatives noves, com una ruta guiada pel territori, concretament, a Sants i Hostafrancs, que va oferir l'AUDIR. Segons Sergio Arévalo, la idea és que altres àrees de Barcelona hi participin: "Volem potenciar el coneixement, la convivència i el diàleg del veïnat i el seu entorn religiós".

LUCÍA MONTOBBIO

L'Aplec del Mas Claret reivindica la valentia dels màrtirs

Amb un desig de serenor i valentia davant les adversitats, de ser conscients del sofriment dels altres, d'estimar els enemics i amb el record de tanta gent anònima que fuig de la guerra i la persecució. Amb aquesta pregària compartida, més d'un centenar de persones van actualitzar diumenge 15 de setembre la memòria dels màrtirs claretians en el tradicional Aplec del Mas Claret, a la Segarra. El pare claretià **Josep Roca** va demanar en l'homilia "tenir la mirada i el cor oberts als centenars de màrtirs que cada any hi ha al món". | CLARETIANS

Els monjos Xavier Poch i Josep M. Henríquez celebren 25 anys de sacerdots

Tots dos van ser ordenats preveres el 17 de setembre de 1994 a la Basílica de Santa Maria de Montserrat per l'aleshores bisbe auxiliar de Barcelona **Joan-Enric Vives**. Diumenge 15 de setembre, en l'homilia de la missa conventual del monestir, Xavier Poch va donar gràcies "pels 25 anys de la nostra ordenació presbiteral que, des de Montserrat, ens va fer servidors d'aquesta misericòrdia de Déu per a tot el poble cristià". | ABADIA DE MONTSERRAT

El Nucli Apostòlic de Lestonnac Barcelona, "Es mou"

Amb les notes de "I like to move it" del duo Reel 2 Real els integrants del Nucli Apostòlic de Barcelona de la Companyia de Maria - Lestonnac van prendre possessió de la sala d'actes del col·legi de Badalona en la trobada del 4 de setembre. Era la primera trobada d'aquest nucli apostòlic amb el lema #elnucliesmou. La ubicació de la jornada coincidia amb la celebració dels 50 anys de l'escola Lestonnac de Badalona, al barri de Sant Roc, que s'inicia enguany. | LESTONNAC

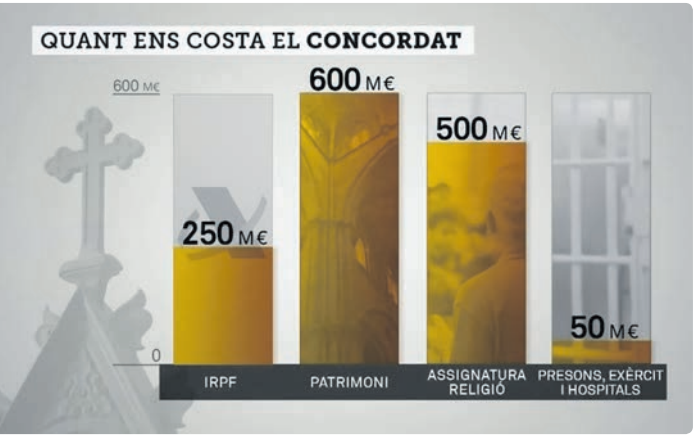

El fet religiós a la televisió pública catalana

EDUARD IBÁÑEZ
A APUNTS ETICOPOLITICS

Sempre he considerat que la Televisió Pública de Catalunya és globalment d'una gran qualitat. Així és reconegut majoritàriament al nostre país i els alts nivell d'audiència en són una prova. Ara bé, crec que això té una clara i preocupant excepció: el tractament del fet religiós, indigne de la qualitat general d'aquesta cadena.

Una presència marginal

D'entrada, és fàcil constatar que la presència del fet religiós en els informatius i en el conjunt de la programació és realment marginal o, com a mínim, completament insuficient per a la importància sociològica de la religió en el nostre país. Segons el darrer Baròmetre de la Religiositat a Catalunya (2016), el 68% de la població catalana s'identifica amb una confessió religiosa i almenys la meitat (50,09%) es consideren persones amb creences religioses. A més, una part significativa d'elles participa regularment en actes de culte i s'interessa pels esdeveniments i temàtiques religioses.

D'altra banda, des d'un punt de vista qualitatiu, les creences religioses no són una afició o gust qualsevol, sinó que normalment constitueixen una dimensió fonamental i decisiva de la vida dels creients. Cada cop és més clar que les religions fan una aportació social de primera magnitud, oferint sentit a la vida de moltes persones, creant i promovent valors ètics essencials, donant suport als col·lectius més vulnerables i contribuint a l'educació, a la cultura i a la cohesió

social. Els mitjans de comunicació públics ho han de reflectir de forma natural i n'han d'informar objectivament.

Malgrat tot això, el cert és que els continguts específicament religiosos en el canals de la televisió pública de Catalunya són sorprenentment escassos.

Aquesta marginalitat és ben palesa sobretot si es compara amb la presència tan important i sistemàtica d'altres continguts que, tot i tenir el seu legítim interès i audiència, diria que no compten amb una adhesió o demanda popular molt més gran, com ara (per posar exemples a l'atzar) la cuina, els bolets, els castellers, el cinema, la dansa, el motociclisme, el bàsquet o els índexs de l'IBEX37, que pràcticament cada dia visiten les pantalles (en alguns casos de manera terriblement repetitiva), per no parlar de l'omnipresència del futbol.

La informació religiosa és excepcional i irregular i no gaudeix d'espai ni secció propis en els serveis informatius (com sí que hi és per "societat", "política", "internacional", "economia", "esports", "cultura", "el temps", "anàlisi", "comarques"...). Els reportatges dedicats o relacionats directament amb el fet religiós o amb la vida de les comunitats religioses són també molt rars. I si es miren programes d'entrevistes o tertúlies, s'observa que, mentre les persones dedicades a l'art, l'esport, la política, el periodisme, la ciència, la cuina o l'humor tenen una presència repetida i constant, la de responsables religiosos, teòlegs i altres persones de l'àmbit religiós, és completament excepcional (o inexistent en el cas de moltes confessions) i, curiosament, quan es dona, difícilment tracta pròpiament del fet religiós.

Certament, se'm dirà que hi ha una retransmissió d'una missa catòlica un cop al mes i que s'emeten dos programes dedicats específicament a l'actualitat religiosa cristiana, un de caràcter setmanal (catòlic) i un mensual (evangèlic). Ara bé, algú s'imagina que tota la presència de la cultura, la ciència, l'esport o el temps es reduís estrictament a un sol i aïllat programa mensual o setmanal en les hores de més baixa audiència?

Un tractament esbiaixat

Ara bé, més enllà del nivell de presència, el més preocupant és el tractament esbiaixat que rep el fet religiós: a banda d'ignorar habitualment els grans esdeveniments religiosos, locals o internacionals (celebracions i trobades multitudinàries, grans reunions de joves, congressos teològics...), el més greu és que els continguts oferts van associats pràcticament sempre amb la polèmica, els escàndols, els comportaments maliciosos, els fets excepcionals i xocants, l'humor (un recurs sistemàtic d'aquests programes)... o bé s'ofereix sovint informació amb poc rigor, poc contrast, amb errors i carregada de connotacions negatives. El mateix passa a les sèries televisives, on la presència del fet religiós té normalment alguna connotació negativa.

En realitat, fa la impressió que darrera de la major part de notícies, reportatges, programes o telesèries existeix un missatge de fons que pretén associar el fet religiós a tota mena de realitats negatives: la superstició, la ultradreta, la xenofòbia, la violència, el terrorisme, l'homofòbia, les patologies sexuals... En particular, hom té la impressió que en alguns periodistes i guionistes existeix una voluntat deliberada de minar la credibilitat de l'Església catòlica. Per què?

Els exemples són veritablement innumerables. Sense anar més lluny, fixem-nos en la informació religiosa que es va oferir el proppassat diumenge 1 de setembre. El telenotícies migdia informava que el papa Francesc s'havia endarrerit uns minuts en la seva presència tradicional a l'Àngelus per haver quedat atrapat una estona en un ascensor. Però ignorava incomprensiblement que aquell mateix dia s'havia fet públic que un català (el bisbe Cristòbal López) havia estat nomenat pel mateix Papa com a cardenal, una de les més altes responsabilitats de l'Església.

Més tard, el telenotícies nit oferia sorprenentment, com una notícia important, informació sobre la campanya d'una associació privada contra el finançament que rep l'Església per part de l'Estat. A banda que la notícia mostrava poc rigor, poc context i pràcticament cap veu de contrast al missatge de l'associació, el guió semblava identificar-se amb la campanya. En qualsevol cas, la pregunta és òbvia: ¿de debò que l'inici d'una campanya així d'una associació civil (sigui quina sigui la seva representativitat) era la notícia religiosa del dia digne del *prime time*? I aleshores ¿per què no ho és també quan l'Església o qualsevol associació o institució religiosa engega una campanya per qualsevol tema, religiós o no religiós? ¿I no eren tampoc notícia cap dels múltiples esdeveniments religiosos que van tenir lloc aquell mateix cap de setmana arreu en el món, o a Catalunya mateix, que van aplegar milers de persones?

Es podrien posar molts altres exemples. Així, el passat mes de juny TV3 ignorava estranyament una notícia tan rellevant com l'anunci del nomenament d'un nou arquebisbe a Tarragona, un dels màxims responsables de l'Església a Catalunya. Però es podria parlar també d'altres exemples: donar en el telenotícies que el cardenal arquebisbe de Barcelona va declarar com a investigat en un jutjat i després no informar en el mateix espai que ha estat exonerat i la causa s'ha arxivat; oferir màxima (i repetitiva) cobertura informativa als casos d'abusos sexuals en institucions cristianes (de qualsevol país) i molt poc o nul·la sobre els que es produeixen en altres àmbits; amplificar qualsevol campanya o posicionament crític respecte l'Església; recollir de forma distorsionada o sense context les declaracions de responsables eclesials, etc.

I encara que aquí parlo de televisió, malauradament a Catalunya Ràdio les coses van en la mateixa línia.

Ens trobem davant d'una situació greu. La marginació general i l'intent habitual d'associar fet religiós (sobretot Església Catòlica) amb elements negatius és un error i un menyspreu inacceptable a una bona part de la població.

I és que una cosa és informar dels esdeveniments perjudicials que es produeixen en l'àmbit religiós, com en tots els altres, informació que té innegable interès públic. Però una altra és la pretensió de marginar o desacreditar les institucions religioses, que és completament illegítima en els mitjans de comunicació públics. El seu deure és promoure una opinió pública ben informada i lliure. Això els obliga a informar amb transparència, objectivitat i professionalitat de tots els fenòmens socials rellevants i, per tant, a donar veu de forma normalitzada a les comunitats religioses i a no menysprear, estigmatitzar o ignorar la religió, un fet social amb el seu propi valor i interès.

EDUARD IBÁÑEZ

Posen en marxa el pla d'igualtat de Salesians Sant Jordi

Els dies 3 i 4 de setembre es van realitzar les Jornades formatives d'inici de curs de Salesians Sant Jordi, les Plataformes d'Educació Social (PES) dels Salesians a Catalunya. La trobada va tenir lloc a la casa salesiana de Martí-Codolar. En total s'hi van aplegar 180 persones, entre formadors i participants. Entre els cursos destacats, en van dedicar un a treballar la perspectiva de gènere, el qual correspon a una de les primeres actuacions del pla d'igualtat de Salesians Sant Jordi. | SALESIANS

Autem: un lideratge a l'estil de Jesús

Ara fa un temps, fruit de l'experiència evangelitzadora i veient la necessitat que les comunitats parroquials recuperin la seva identitat missionera, va néixer al bisbat de Solsona el projecte 'Autem' per ajudar el mossèn en el canvi de paradigma necessari per a regir aquestes renovades parròquies. Engloba varis programes, el de lideratge sacerdotal i el de lideratge dels laics que formen l'equip del sacerdot, també té previst un acompanyament integral en el procés de conversió pastoral de les parròquies i monogràfics per tal de complementar aquests programes. | BISBAT DE SOLSONA

1.000 famílies brasileres apadrinades per Enllaç Solidari

L'ONG dels missioners claretians de Catalunya comença el nou curs amb la bona notícia d'haver arribat, aquest estiu, a mil famílies brasileres que han participat o encara participen en el Projecte d'Apadrinaments. El projecte va començar fa més de quinze anys i es manté viu gràcies a moltes persones implicades i compromeses. En primer lloc, els padrins i padrines, fidels a l'ajuda mensual. I també les persones que, al Brasil, fan l'acompanyament directe i molt personalitzat de cada infant apadrinat i de la seva família. Sense oblidar el treball constant des de la secretaria de l'entitat. | CLARETIANS

Fotografia: Gerd Altmann | Pixabay.

Vives: "Fomentar l'acollida és un deure indefugible dels països europeus"

L'arquebisbe **Joan-Enric Vives** demana més compromís dels governs europeus en l'acollida de refugiats i emigrants. El bisbe d'Urgell utilitza la tribuna episcopal per recordar que "reivindicar el dret d'asil, fomentar l'acollida i generar actituds solidàries cap als refugiats que s'escapen de la violència, és un deure indefugible per part dels països europeus". En el cas dels cristians, a més, aquest deure és "una concreció indefugible de l'amor i la compassió que Jesús reclama dels seus amics".

El bisbe d'Urgell, en la seva carta setmanal de diumenge 15 de setembre, fa seves les denúncies de diverses entitats davant la situació que s'ha viscut aquest estiu al mediterrani amb els vaixells de rescat bloquejats, "que cercaven refugi al països europeus veïns, a l'Europa que es vanta de ser bressol dels drets humans". Una resposta insuficient a "un deure ètic de la Unió Europea i els seus Estats membres" que han "d'arbitrar respostes eficaces i respectuoses amb els drets humans davant aquestes situacions. La manca de resposta suposa un incompliment flagrant dels Acords internacionals i una gravíssima responsabilitat per omissió, davant les morts que es puguin arribar a produir".

Aquest és el text la carta dominical.

Respectar els drets dels refugiats i emigrants

Joan-Enric Vives, arquebisbe-bisbe d'Urgell

15 de setembre de 2019

Aquest estiu hem viscut amb molta preocupació la sort de diversos vaixells sobrecarregats de persones buscant refugi, que enmig del Mar Mediterrani els havien recollit quan estaven a

la deriva –com obliguen els tractats de mar–, i que cercaven refugi al països europeus veïns, a l'Europa que es vanta de ser bressol dels drets humans. Després de moltes negociacions es va acabar trobant una solució que donés resposta al clam de moltes associacions i de tants i tants ciutadans europeus que volien i que volen acollir aquests refugiats amb els braços oberts, perquè són persones que fugen de situacions d'injustícia i que cerquen un futur millor. No ens podem tancar en l'egoisme. La Bíblia en la seva llei reclama: "Quan un immigrant vingui a instal·lar-se al costat vostre, en el vostre país, no l'exploteu. Al contrari, considereu-lo com un nadiu, com un de vosaltres. Estima'l com a tu mateix, que també vosaltres vau ser immigrants en el país d'Egipte" (Lv 19,33-34). Un text que Jesús va recollir per unir en un únic manament l'amor a Déu i l'amor al pròxim, com a tu mateix.

Reivindicar el dret d'asil, fomentar l'acollida i generar actituds solidàries cap als refugiats que s'escapen de la violència, és un deure indefugible per part dels països europeus, i els cristians hi trobem una concreció indefugible de l'amor i la compassió que Jesús reclama dels seus amics. Ens ho han recordat recentment les organitzacions catòliques que integren a Espanya la xarxa "Migrants amb Drets" –Càritas, CONFER, Justícia i Pau, i la Comissió Episcopal de Migracions de la CEE– que van denunciar la manca d'iniciativa de molts governs perquè les persones rescatades a bord dels vaixells de socors (com per exemple "Open Arms") poguessin ser auxiliades i dirigides a port segur, per després ser acollides en països europeus que al final els acaben necessitant, ja que Europa envelleix ràpidament i perillosament.

Aquestes organitzacions, en el seu Comunicat "Migrants amb Drets", valoraven que gràcies a la tasca d'aquests abanderats de la mar, milers d'emigrants i refugiats poden ser atesos, acompanyats i reconeguts en la seva dignitat i els seus drets. "Cada vida compta –deien–, cada ésser humà és insubstituïble i és un projecte de futur. És una qüestió d'humanitat que ni una sola d'aquestes vides s'estronqui. És també un deure ètic de la Unió Europea i els seus Estats membres arbitrar respostes eficaces i respectuoses amb els drets humans davant aquestes situacions. La manca de resposta suposa un incompliment flagrant dels Acords internacionals i una gravíssima responsabilitat per omissió, davant les morts que es puguin arribar a produir en el present i en el futur". I instaven els poders públics a arbitrar una solució a les situacions de greu desemparament que s'estan vivint al Mediterrani i a liderar el coratge polític necessari per concedir la protecció urgent que necessiten.

El **papa Francesc** en el seu missatge per a la propera Jornada Mundial del Migrant i el Refugiat, que se celebrarà el 29 de setembre, recorda que "la resposta al desafiament plantejat per les migracions contemporànies es pot resumir en quatre verbs: acollir, protegir, promoure i integrar, que expressen la missió de l'Església en relació a tots els habitants de les perifèries existencials". Inspirats per la compassió, la visió de futur i la valentia, hem d'avançar en la construcció de la pau, derrotant la indiferència.

REDACCIÓ

Catalunya Religió, el meu paper.

A CASA

Catalunya Religió és un mitja gratuït que se sosté amb les aportacions que rep la Fundació Catalunya Religió. Si feu un donatiu **rebreu l'edició setmanal en format PDF al correu electrònic i l'edició mensual en paper a casa.** Dues edicions que podreu compartir amb amics i comunitats. Les donacions a la Fundació Catalunya Religió es poden desgravar.

A LA MEVA PARRÒQUIA O ENTITAT

L'edició paper de Catalunya Religió es distribueix cada mes a través de diverses parròquies de Catalunya. **Si en voleu repartir en una parròquia, comunitat o seu d'entitat,** indiqueu-nos quants exemplars voleu rebre.

A LA PANTALLA

L'edició digital de Catalunya Religió segueix l'actualitat religiosa de Catalunya amb actualització permanent. Per rebre al vostre correu electrònic el **butlletí diari gratuït** apunteu-vos a https://www.catalunyareligio.cat/butlletins

- Envieu la butlleta a: **Fundació Catalunya Religió. c. Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona.**
- O entreu a **www.catalunyareligio.cat/elmeupaper** i ompliu el formulari.
- També podeu fer un ingrés al compte de CaixaBank: **ES38 2100 3200 9222 0132 0031**. Titular: Fundació Catalunya Religió.
- Per a més informació, podeu escriure'ns a secretaria@catalunyareligio.cat o trucar-nos al 674 050 748.

BUTLLETA DE DONATIU A LA FUNDACIÓ CATALUNYA RELIGIÓ

A casa

Nom i cognoms: _____

_____ NIF: _____

(necessari per desgravar)

A la meva parròquia o entitat

Nom: _____

Exemplars que vull rebre: ◯ 50 ◯ 100 ◯ 150

(per altres quantitats escriviu-nos a secretaria@catalunyareligio.cat)

Adreça postal: _____

Correu electrònic: _____ Telèfon de contacte: _____

Vull col·laborar amb: ◯ 30 € ◯ 50 € ◯ 100 € ◯ ____ € *(mínim 30 €)*

Amb periodicitat: ◯ anual ◯ puntual

Codi IBAN: E S _ _ - _ _ _ _ - _ _ _ _ - _ _ - _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

La Fundació Catalunya Religió garanteix la privadesa de les dades de caràcter personal aportades, segons el Reglament General de Protecció de Dades (RGPD). Amb l'enviament de la butlleta accepta que aquestes dades siguin incorporades a un fitxer responsabilitat de Fundació Catalunya Religió i que siguin utilitzades amb la finalitat de gestionar els enviaments de l'edició paper i les aportacions econòmiques i per enviar-los informació de la Fundació. Aquestes dades es cancel·laran a petició seva o una vegada finalitzada la finalitat per la qual van ser recaptades. Poden exercir els seus drets adreçant-se a la Fundació Catalunya Religió amb domicili a c. Nàpols, 346, 2n E. 08025 Barcelona, o a l'adreça de correu electrònic info@catalunyareligio.cat

Els bisbes i la Diada: fraternitat i presos

Tres bisbes catalans van parlar de la situació política en les seves cartes dominicals amb motiu de la Diada Nacional a Catalunya. El cardenal **Joan Josep Omella** i el bisbe de Girona, **Francesc Pardo**, coincideixen amb el discurs que l'any passat posant l'accent en la fraternitat com a actitud per resoldre el conflicte. Aquest any també s'hi va sumar el bisbe **Xavier Novell**, que demana "convivència fraternal enmig de la diversitat d'idees i parers", però el text posa l'accent en la situació dels presos.

També, com cada any, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat, l'11 de setembre va organitzar l'únic acte religiós de la Diada. Una convocatòria centenària "en sufragi i acció de gràcies pel defensors de les llibertats catalanes i per tots els patriotes que han lliurat la seva vida al servei de Catalunya". Se celebra cada any a les 10 del matí a la Basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona, al costat del Fossar de les Moreres.

Visitar els presos

En la carta, Novell explicava que en diverses ocasions ha pogut "visitar els polítics catalans i oferir-los el meu suport" i que també "he procurat alguns contactes amb els seus familiars". Afirma que el mou "la paraula de Jesús —era a la presó i em vau visitar— era motiu suficient per a fer aquest pas. A més, però em semblava un deure cívic fer-me proper a aquells que varen assumir les conseqüències de l'intent perquè Catalunya pogués exercir el dret a l'autodeterminació". Novell destaca de contacte amb els presos "llur fortalesa psicològica i, en alguns casos, llur creixement espiritual".

El bisbe de Solsona entra encara en terrenys més concrets i diu que "és fàcil pensar que l'acusació de rebel·lió sostinguda per la fiscalia de l'Estat respon, almenys en part, a fer possible que s'apliqui la presó preventiva i així, com diu el Sant Pare, es procuri, de forma abusiva, una anticipació de la pena". En aquest punt cita el discurs del papa **Francesc** del 23 d'octubre de 2017 a una trobada de juristes en què denunciava els abusos de la presó preventiva. "Molt s'ha especulat sobre la injustícia d'aquesta presó", afirma Novell. L'any passat, en la carta que coincidia amb 11 de setembre, el bisbe de Girona, Francesc Pardo, també destacava que "vivim sentiments de dolor i preocupació pels qui estan privats de llibertat a la presó amb unes acusacions que gran part de la ciutadania rebutja; també pels qui s'han vist forçats, d'una manera o altra, a l'exili".

En seu moment, el febrer de 2018, els bisbes catalans ja van expressar conjuntament la necessitat d'una "reflexió serena" sobre la situació dels presos "en vistes a propiciar el clima de diàleg que tant necessitem i en la que no es deixin de considerar les circumstàncies personals dels afectats". Al llarg dels gairebé dos anys de presó, diversos eclesiàstics i entitats catòliques s'han pronunciat qüestionant-la i alguns bisbes han visitat els líders socials i polítics catalans presos.

Fraternitat

Les tres cartes dels bisbes catalans que parlen de la Diada aquest cap de setmana coincideixen en el terme "fraternitat", per descriure l'aportació que l'Església pot fer en aquest moment.

L'arquebisbe de Barcelona creu que "la Diada és una invitació a descobrir tot allò que compartim i que ens uneix". I "una crida a la fraternitat". Per això, el cardenal Omella remarca que cal "viure com a germans, com membres d'una mateixa família que camina plegada vers el futur" i que "cal que hi posem alguna cosa de la nostra part per fer-ho possible". En aquest sentit, apel·la també als mitjans de comunicació: "Necessitem que mostreu tot allò de positiu que passa en la societat, tot allò que ens edifica i que ens fa millors persones, tot allò que ens uneix". De la mateixa manera Francesc Pardo parla d'una "relació de fraternitat i solidaritat amb els altres pobles que configuren l'estat Espanyol, la Unió Europea i els ciutadans del món". Això vol dir que "valorar la pròpia nacionalitat, la pròpia singularitat, no ens ha d'encerclar en nosaltres mateixos, sinó que ens ha d'obrir a tothom i ens ha fer actuar amb solidaritat i responsabilitat". I també passa per "no respondre a les desqualificacions amb més desqualificacions; valorar la pluralitat mantenint el respecte mutu".

Possibilitat de decidir

El bisbe de Girona concreta més aterrant en "les postures en relació a Catalunya i el seu encaix amb Espanya". Defensa la necessitat de "treballar per la identitat del país des de les pròpies conviccions , respectant les dels altres i assumint la voluntat de la majoria". Remarca que "ningú és propietari del país, ni hi ha una sola cultura, ni una sola manera d'estimar-lo i d'organitzar-lo". Pardo també assegura que el moment del país demana "el discerniment, la informació, el raonament i la possibilitat de decidir malgrat això signifiqui plantejar-se canviar o aprofundir lleis fonamentals". En aquest sentit creu que "conèixer el què desitgem els ciutadans és fonamental per assumir decisions, siguin les que siguin, i per configurar el present i el futur".

JORDI LLISTERRI

"Els cristians hem d'obrir nous solcs de justícia i esperança per al nostre país"

PER JOSEP MIQUEL BAUSSET
A L'OPINIÓ PUBLICADA

Aquest 11 de setembre es va celebrar com cada any una missa a la Basílica de Santa Maria del Mar pels defensors de Catalunya. L'acte està organitzat per la Lliga de la Mare de Déu de Montserrat i el va presidir el seu consiliari i monjo de Montserrat, Josep Miquel Bausset.

Aquest és el text de l'homilia.

Homilia. Diada Nacional de Catalunya

Sigueu benvinguts, germans i germanes a aquesta basílica de Santa Maria del Mar. Tot seguint una tradició més que centenària, cada 11 de setembre ens apleguem en aquesta sagrada nau per oferir l'eucaristia en sufragi dels defensors de les llibertats de Catalunya i per tots els patriotes que han lliurat la seva vida al servei del nostre Poble.

Ara en uns moments de silenci, acollim el perdó i la misericòrdia de Déu, que purifica els nostres cors.

"Ser deixeble no és només resar i celebrar, sinó un compromís amb la vida". Ho deia recentment el bisbe brasiler **André De Witte** (*Religión Digital*, 23 d'agost de 2019). Ser deixeble de Jesús, germanes i germans, és seguir les seves petjades i viure com ell, atents a les necessitats

i al dolor dels qui més sofreixen. Per això el bisbe màrtir argentí, **Enrique Angelelli**, beatificat el dia de la Mare de Déu de Montserrat d'aquest any, deia referint-se als pastors de l'Església: "Per servir cal tenir una oïda atenta a l'Evangeli i l'altra al poble". I el també el bisbe **Gustavo Carrara**, auxiliar de Buenos Aires, deia: "L'Església ha d'estar atenta a la qüestió social" (*Religión Digital*, 5 de març de 2017).

I és que els cristians catalans no ens podem desentendre de la situació que viu el nostre País. Hem de viure amb una oïda atenta a l'Evangeli i l'altra al poble. Ho deia també, d'una manera semblant, el **papa Francesc** en la seva exhortació *Evangelii Gaudium:*

"Ningú no pot exigir-nos que releguem la religió a la intimitat secreta de les persones, sense cap influència en la vida social i nacional, sense preocupar-nos per la salut de les institucions de la societat civil, sense opinar sobre els esdeveniments que afecten els ciutadans" (EG, 183).

Per això les benaurances ens ajuden a enterrar costums que no ens ajuden, pors que paralitzen, prejudicis que separen, odis que maten. Cal, germanes i germans, arrelats en les benaurances, superar amors sense compromisos, paraules buides sense veritat, camins sense horitzons. Els cristians hem de posar les mans a l'arada i obrir nous solcs de justícia i d'esperança per al nostre país. Hem de saber desprendre'ns de les paràlisis del passat, per tal de viure d'una manera nova, sense somiar amb els alls i les cebes de l'opressió i de l'esclavatge d'Egipte. Hem de saber mirar sempre endavant per no convertir-nos en una estàtua de sal. Amb aquestes paraules del papa (RD 29 de juny de 2019), Francesc ens convida a viure amb la llibertat interior dels fills de Déu, per tal d'alliberar-nos del que ens obstaculitza de ser deixebles de Jesús. Hem de ser lliures i creatius. No esclaus, conformistes, mesells.

Com Jesús, hem de ser itinerants i nòmades, no sedentaris, pelegrins en ruta, sense portar res a sobre, alliberats del que ens encadena i ens impedeix de mirar sempre endavant. Hem de deixar seguretats i conforts per compartir la vida dels altres, per descobrir el camí a mida que anem caminant, sense conformismes, oberts a la novetat de l'Esperit i de l'Evangeli, sense aferrar-nos al que hem fet sempre.

Com a cristians catalans hem d'omplir de llavors d'esperança els camins erms i assedegats i les vides buides i sense força. Hem de caminar en la veritat i en la humilitat per tal de mirar el món i els altres d'una manera nova. Així arribarem a ser artesans de bondat, de bellesa, de fraternitat, de llibertat, de pau. Sensibles i sol·lícits pel sofriment i les llàgrimes del nostre món, com ens demana el papa, atents i solidaris amb el dolor dels qui són a la presó o a l'exili. I és que com ens recorda el bisbe **Xavier Novell**, amb unes paraules del papa, "la presó preventiva constitueix una altra forma de pena il·lícita amagada, més enllà d'un vernís de legalitat" (*Full Diocesà de Solsona*, 8 de setembre de 2019).

Per superar contrarietats i entrebancs, ens hi cal confiança i disponibilitat, per tal de no caure en el desànim.

En el moment que vivim, hem de saber transmetre l'alegria de l'Evangeli i l'esperança que neix de la Pasqua, sense rendir-nos, sense caure en el pessimisme ni en la decepció. La Paraula de Déu que il·lumina la nostra vida, és sempre paraula que encoratja i obre nous camins

de diàleg i d'entesa. Per això faig meves les declaracions dels abats i abadesses benedictines i cistercenques, quan fa dos anys demanaven "un diàleg sincer i pacífic", perquè "els polítics cerquin solucions i no deixin enquistar un problema que, per la força o amb posicions maximalistes, sols s'agreuja" (*Catalunya Religió,* 3 d'octubre de 2017).

Com a Església, com ens recorda el bisbe Xavier Novell, "hem d'aportar alguna cosa que ajudi la nostra societat" (*Full Diocesà de Solsona*, 8 de setembre de 2019), per tal de trobar una solució dialogada a la situació que vivim.

Fa un mes, els bisbes de Colòmbia, amb motiu del bicentenari de la independència d'aquell país, donaven gràcies a Déu per les "persones que participaren en la gesta alliberadora, els qui amb generositat bressolaren el somni de llibertat i els qui oferiren les seves vides per la llibertat del poble".

Per això agraïen Déu "l'entrega i els esforços de tants preveres, religiosos i fidels que col·laboraren amb veritable heroisme en les lluites per la llibertat". I és que, com deien els bisbes colombians, "la fe cristiana il·luminà i acompanyà els processos que ens portaren a la independència".

També nosaltres donem gràcies a Déu pels patriotes que donaren la seva vida per la llibertat del nostre Poble.

Demanem la intercessió de la Mare de Déu de Montserrat, perquè vetlli per Catalunya per tal que mai no es desfaci aquest poble català que ella espiritualment engendrà.

JOSEP MIQUEL BAUSSET, MONJO DE MONTSERRAT

Joan Àguila: "No podem agafar de catequista la primera persona amb disponibilitat horària"

És catequista des dels 16 anys i creu en una pedagogia de la fe més vivencial i dinàmica. Un servei que proposi Jesús no com a personatge històric, sinó com a algú rellevant a la vida dels infants i les famílies. **Joan Àguila Chavero** va assumir la direcció del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i Balears (SIC) el mes de febrer. És professor de religió a secundària al Col·legi Santa Teresa de Jesús de Tarragona; a la Universitat Rovira i Virgili forma futurs mestres de religió; i fa classes de catequesi a l'Institut de Ciències Religioses Sant Fructuós de Tarragona. L'hem entrevistat als locals parroquials i a l'església de Sant Joan Baptista de Valls, la primera parròquia on el van enviar sortint del seminari. Aquí va implicar-se amb l'agrupament escolta. I avui n'és el rector. Entre passadissos ens explica que prega amb la guitarra, cantant. I d'aquí surten les lletres de les cançons del grup Canta la teva fe. Amb ell parlem avui sobre quina catequesi somia per al nostre país.

A la parròquia de Sant Joan Baptista va descobrir el món del lleure?

Sí, de nen havia fet colònies parroquials, però amb els pares anàvem a l'estiu Andalusia, a trobar-nos amb els cosins. I vaig descobrir el món del lleure quan vaig arribar aquí i el mossèn em va dir "posa't al cau i acompanya aquesta canalla". Per mi va ser tota una descoberta. L'educació sempre m'havia apassionat. Abans d'entrar al seminari havia fet un any de magisteri, perquè estava entre mestre o mossèn. Vaig conèixer el món del lleure després

d'haver conegut la catequesi, que és molt més reglada. I estic content d'haver treballat amb infants i joves en l'àmbit educatiu.

Quin estil de catequesi s'imagina des del SIC? Com ha de ser la catequesi al nostre país?

Pot sonar a tòpic, però crec que hem d'oblidar-nos molt dels llibres i començar a fer una catequesi experiencial. De fet la catequesi anterior ja buscava això. Però amb el catecisme i el quadern que va sortir dels bisbes quedàvem una mica encotillats. Ara des del SIC estem intentant fer un nou material, volem oferir recursos. Hi haurà una guia, un quadern on el nen explicarà què ha viscut, les seves experiències, però no serà tan pautat. La voluntat és aquesta. Des dels 16 anys que jo soc catequista que ho diuen això: que la catequesi sigui més dinàmica, menys escolar. També fins ara el SIC havia treballat amb el voluntariat dels catequistes i dels especialistes en catequètica, demanant-los que fessin aquest material. Quan demanes això a uns voluntaris poden passar dues coses: que s'eternitzi fins que surti ben fet o que, si els hi dones pressa, al final et surti un material que no t'acaba de satisfer.

"HEM DE FER UNA RENOVACIÓ PER DONAR EL MILLOR RECURS A LA CATEQUESI"

El SIC està fent un camí cap a la professionalització?

Com a mínim demanem ajut a professionals, invertint diners a que el material estigui realment a l'alçada de les descobertes que es fan a nivell pedagògic. Volem fer una aplicació que sigui útil, una web més interactiva, que tingui molt més protagonisme, amb vídeos, cançons, contes, històries... Interessa fer una renovació per donar el millor recurs a la catequesi. Perquè la canalla gaudeixi quan venen aquí. Si gaudeixen aprendran i interioritzaran.

Què més heu detectat, des del Secretariat?

Una altra cosa que hem notat és que els nens venien, els explicaven coses sobre Jesús i marxaven amb uns coneixements sobre Jesús, però no coneixien Jesús. La catequesi no feia una cosa que és bàsica: un vincle, una relació, entre el que ve a la catequesi, el catequetitzant, i Jesús. El desvetllament en la fe que abans feien els avis i els pares, a casa, ara no ho el fa ningú. Però això és precatequesi: la catequesi ja suposa una fe, que tu eduques i fas créixer.

I ara, aquesta base, l'ha de proposar la catequesi?

Des del SIC intentem que el primer any sigui de desvetllament en la fe. T'oblides del llibre i l'introdueixes a la comunitat parroquial, a la pregària, amb el mètode de l'oratori, i que el nen o la nena conegui i parli a Jesús. Tenen la capacitat d'admiració i d'establir la relació amb un personatge "imaginari". Aprofitem-ho! Sense això serà un personatge més de la història que va viure fa dos mil anys amb uns grans valors. Però això no és catequesi. Catequesi és descobrir que Jesús està present a la teva vida, que hi pots parlar i que et dona força per afrontar qualsevol situació.

Us toca ensenyar un hàbit de pregària, un llenguatge, una actitud...?

Sí, que el noi o la noia conegui Jesús a través de la pregària i que senti la parròquia casa. I també

introduir-los als sagraments, a la celebració de l'eucaristia. Això serien els objectius dels dos primers anys per desvetllar la fe. Proposem fer després dos anys de catequesi i aplaçar un any la comunió. La majoria de cops la reben a tercer, proposem de rebre-la a quart.

"M'INTERESSA QUE ELS PARES VINGUIN DURANT CINC ANYS A LA PARRÒQUIA"

A què us ajuda, aquest canvi?

Ajudarà a la continuïtat. Si acaben a sisè, l'edat mínima per confirmar-los, garantiríem els cinc anys de procés ininterromput. No m'interessa l'edat de la comunió ni de la confirmació, inclús podríem invertir-ne l'ordre. M'interessa que els pares vinguin durant cinc anys a la parròquia.

Hi estaran disposats?

Aquest és l'últim repte. Primer proposar una catequesi experiencial, segon garantir el desvetllament i tercer, una catequesi que abasti tota la família. Per què no venen els pares? Perquè ells tampoc no han conegut Jesús, ni senten la parròquia casa seva. Venen, deixen el nen i encara que el nen expliqui meravelles, els pares pensen que "són coses de *crios*". L'intent és de fer aquest vincle amb els pares, d'una forma molt humil. Convidar-los a venir a fer l'oratori amb els nens, que se sorprenguin del silenci que fan els nens: a vegades són els nens que evangelitzen els pares. "Si el meu fill és aquí amb els ulls tancats i prega, jo també hauria de fer silenci, que fa temps que no en faig". I una altra cosa que ens fa molta falta és presentar una fe adulta, vàlida per als adults. A banda de tenir mil coses, els pares no venen perquè igual que ja no els va bé el vestit que van portar el dia de la primera comunió, la fe que els van explicar, tampoc no els serveix.

Què fareu amb ells?

Convocar-los de tant en tant i fer-los unes xerrades tipus Alpha, de primera evangelització, perquè diguin "això de la fe és una cosa que m'hauria de prendre seriosament". I agafar l'argument dels fills: si tu vols això pels teus fills, no pot ser que tu ho tinguis verd. Però sense culpabilitzar-los, donar-los les eines perquè ells s'ho puguin fer.

I en l'àmbit comunitari?

També volem crear un ambient familiar a la parròquia. Per exemple, fer un dinar diumenge després de missa i, en acabar, xerrar de temes difícils de la fe: la resurrecció, la vida eterna o el sentit del mal. Els pares s'hi agafaran perquè aquestes converses les tenen, els hem de generar curiositat. Si els nens fan un vincle amb Jesús i amb la comunitat, i coincideix amb el vincle que fan els pares en aquests àpats mensuals, estarem afrontant la realitat. El nen no és un element aïllat: és ell amb les seves circumstàncies, la seva família. Si acompanyem tota aquesta realitat la catequesi pot fer un salt.

Quin és el perfil dels catequistes que han d'emprendre tota aquesta dinàmica?

Crec que ha d'haver-hi un relleu generacional, però ha de ser molt natural. La teoria és: si tu et conformes a fer el de sempre, la gent jove amb inquietuds desapareix. I es queden les padrines que sempre han fet catequesi. I són molt lloables i les hem de tenir en compte! No han de sentir que ara les estem apartant. Però la proposta catequètica és molt ambiciosa: de-

mana una conversió pastoral, per intentar acollir tota la família –si no hi ha *feeling* de generació, a vegades costa–; i una conversió digital, per utilitzar els recursos que estaran penjats a la web.

I quin serà el paper de les catequistes grans?

Hem d'aprofitar el seu bagatge. M'agradaria que hi hagi un equip de catequistes que acompanyen, en el qual tothom pugui aportar el seu do. Potser la catequista més gran pot aportar-hi bonhomia, paciència, maternitat. Fer de iaia. I algú més jove, que treballi amb ella i connecti els equips, qui sigui qui posa les normes... Potser una, la que renya, l'altra, la que consola. En un grup de catequesi l'ideal són tres catequistes: dues sempre i si una falla, que hi hagués l'altra. O una dirigeix l'oratori i l'altra sap cantar.

I si no hi ha prou catequistes, ajunteu dos grups?

Exacte: ajuntar grups fa que les catequistes se sentin acompanyades. Jesús mai no enviava els deixebles sols. Si a la catequista gran li poses una ajuda, i es treballa amb materials nous, algú jove que entra ja pensa "això no és la catequesi de sempre, jo puc aportar molta cosa".

De retruc, hi ha el camí de fe de les catequistes. Com els ajuda el fet de no anar soles?

Tenim un repte molt gran: els capellans s'han de creure la catequesi. Cap al mes de novembre des del SIC oferirem una formació específica en aquest sentit. Per presentar el nou projecte i per dir-los "sou una peça clau de la catequesi, heu de ser-hi". Moltes vegades els diuen "aquí teniu el llibre i, si us plau, no em doneu problemes". Ara que estic al SIC ho veig: la majoria de catequistes es queixen que el material no els funciona i que els cal una cosa nova, que els pares no s'ho creuen i que els deixen els nens com si fos una guarderia i que a la parròquia se senten molt soles.

Què fa que el conjunt de la parròquia valori aquest servei?

A les darreres jornades vam mirar d'explicar la centralitat de la catequesi: una parròquia sense catequesi morirà, perquè no engendra noves persones en la fe. Però és que una catequesi sense parròquia és una guarderia.

Com una extraescolar més.

Exacte. I tampoc no ens interessa. El mètode Alpha diu: des del moment en què arriba, la persona s'ha de sentir convidada. Si oferim aquest espai amb els pares, la parròquia s'implica a preparar el dinar. Què hem fet? Agafar tot allò de pastoral de nova evangelització que funciona i incorporar aquests ingredients a la nostra catequesi. Però sense casar-nos amb res. No és que la catequesi es converteixi en Alpha, sinó que reconeixem com una gran intuïció acollir les famílies, convidar-les a menjar i parlar-los de temes que els interessin. O ampliar l'oratori, o treballar el quadern de l'Acció Catòlica, on els nois i noies puguin explicar la seva experiència quan se'ls ha parlat del fill pròdig. No inventem res. Intentem fer la millor sopa amb els ingredients que ara mateix funcionen, amb humilitat.

Això és el recurs, el mètode. Tornem a la persona: com ha de ser el catequista avui?

Ha de ser una persona enamorada de Jesús, que s'hagi pogut tornar a convertir. Els cristians de seguida caiem en les rutines. Una persona que recuperi aquell primer enamorament que el

va fer pensar "jo vull viure la meva fe i vull fer alguna cosa per l'Església". Hem de desvetllar la vocació del catequista, la seva identitat més originària, el seu discipulat. Cuidar-los, acompanyar-los espiritualment, oferir-los algun recés.

Per a això no calen competències digitals...

No, un catequista enamorat de Jesús, encara que no tingui competències digitals, transmetrà Jesús. Això està molt clar. El que no podem fer és agafar la primera persona que tingui disponibilitat horària i dir-li "va, fes la catequesi" sense que en sàpiga res. "Aguanta els nens i jo ja et donaré una fitxa". I això passa...

S'ha de rebre amb un cartipàs de normes les famílies que demanen la catequesi pels fills?

Amb això ens estem equivocant. Si som tan rígids, donem la sensació d'extraescolar: "Aquí funcionem així, si t'agrada, bé, i si no, també". Si la catequesi és un lloc on t'has de sentir com a casa, t'haurien de fer un vestit a mida, segons les teves necessitats. S'entén que no es pot fer per a tothom. Però tampoc que, de bones a primeres, la família vegi l'actitud negativa de dir "això o la porta". Amb el temps també veus qui t'aixeca la camisa. Nosaltres fem una proposta de màxims, d'excel·lència, si després la persona es vol escapolir, la vida és així. Jo m'he deixat prendre el pèl.

"NO DONEM UN TÍTOL ACADÈMIC, INTENTEM QUE CONEGUIN JESÚS"

Però cal una certa pedagogia del compromís...

Poso un exemple als pares: el seu fill està a un equip de futbol, té els seus partidets, i decideixen que els dissabtes no els va bé portar-lo als partits, perquè ha de matinar. Arribarà un moment que si l'equip guanya el campionat, el fill també l'haurà guanyat –també li donaràs la comunió–. El problema serà quin significat té per a ell aquella copa –o aquest calze. No sabrà què significa, ni l'esforç que suposa, ni viurà allò tan bonic de les coses compartides, mentre els altres en gaudiran. Ells trien, la responsabilitat és dels pares. Però jo no soc qui per dir-los que no. Al final un sagrament és molt gratuït: quan Jesús va morir a la creu per nosaltres ningú no ens ho mereixíem. I amb aquesta gratuïtat també desencaixes la gent. No donem un títol acadèmic, no estem certificant res. El que estem intentant és que se sentin acollits i estimats i que coneguin Jesús.

Aquesta proximitat i coneixença de Jesús és l'objectiu final?

Sí, i depassa el nen i abasta tota la família, amb tota mena de realitats: pares separats, mares i pares solters, de famílies amb dos pares o dues mares. El nen té tot el dret a que se li parli de Jesús i Jesús l'acollirà sigui quin sigui l'entorn familiar. No soc ningú per jutjar-lo. I, d'altra banda, els nens són molt conscients de les limitacions

dels pares. Si veuen que tu els estimes, encara t'estimen més. Són fantàstics! Si amb una mirada els nens veuen que desacredites o menystens els seus pares, perds tota possibilitat com a educador de tenir-hi cap tipus d'influència.

"MOSSÈN ROQUER EM VA FER SENTIR LA PARRÒQUIA CASA MEVA"

Mirem el seu cas. Sent una crida per l'educació, però descarta el magisteri i tria fer-se capellà. Per què?

Per culpa d'un capellà: mossèn Antoni Roquer. Una persona que em va acollir sempre, d'una forma molt gratuïta, sense demanar-me gairebé res, es va guanyar la meva confiança i sempre va intentar-me ajudar. Jo estudiava magisteri. El meu pare era paleta, autònom, es va enganxar els dits amb un projecte bastant gros: havia avançat diners i no va haver-hi el retorn esperat, l'obra va quedar parada i ell va quedar sumit en una depressió brutal. Ma germana també és mestra i estàvem estudiant els dos. Jo començava i ella acabava. Total, que no teníem els diners per continuar la carrera.

Què vau fer?

Ma mare tampoc era de missa, però sabia que el mossèn ens estimava. Amb ma germana fèiem tots dos de catequistes a la parròquia. I se'n va anar a veure'l d'amagat de nosaltres i li va explicar la situació. "El Joan durant uns anys haurà de deixar els estudis perquè no podem pagar la carrera dels dos". Ell de la seva butxaca va dir "si el Joan serveix per a això, jo l'ajudaré. I no li diguis res". Però jo sabia els diners que entraven a casa i havia treballat tots els estius ajudant a mon pare; li deia a ma mare: "La Maria que acabi la carrera i jo me'n vaig a treballar de manobre". Em va dir que no, que tenia els diners. Jo, enfadadíssim, perquè pensava "préstecs són més deutes". Al final, després de molt discutir em va dir que eren del mossèn. Molt orgullós de mi, vaig anar a dir-li: "No necessito els teus diners, jo no soc pobre, no vull caritat". I ell em va dir: "Aquesta és l'última cosa que et falta aprendre perquè Déu et toqui el cor". I allà em va desmuntar. Jo volia ser autosuficient: volia ajudar els altres però que ningú m'hagués d'ajudar. Vaig tenir una caiguda del cavall molt bèstia. I vaig pensar que si volia ensenyar alguna cosa era això que havia après d'aquest home. I així va ser. Vaig deixar el magisteri, i va ser per intentar que d'altres descobreixin el mestre.

Tenia 19 anys i cap al Seminari interdiocesà.

Sí, havia acabat primer de magisteri. Va ser molt bonic. L'estiu passat va morir aquest mossèn i vaig tenir la sort de poder-lo acompanyar els últims anys de la seva vida. Era un sant, una persona molt humil, generosa, un místic de les muntanyes del Montsant. Havia sigut vicari episcopal, per tant, havia tingut molt de poder, i després se'n va anar a fer de rector Cornudella, que és l'últim racó del món, on ningú volia anar... Per sort es va quedar al Priorat i va venir a Falset, si no, no l'hagués conegut mai i la meva vida hauria sigut totalment diferent. És una persona que em va fer sentir la parròquia casa meva i em va fer descobrir un Jesús molt real. I en això estem: que la catequesi serveixi per això.

LAURA MOR | VALLS

Fotografia: Nacions Unides sota llicència CC 2.0.

La Generalitat aprova el Pla Nacional de l'Agenda 2030 amb més de 900 compromisos per a un desenvolupament sostenible

El Govern ha aprovat el Pla nacional per a l'Agenda 2030 a Catalunya, assumint el mandat que Nacions Unides va aprovar el 2015 per al desenvolupament sostenible i per al qual va marcar 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) a assolir el 2030. En la resolució que aprova l'Agenda 2030, s'encoratja a adoptar respostes nacionals que concretin els ODS segons les característiques de cada territori. En aquest sentit, el Pla nacional aprovat pel Govern conté 920 compromisos o objectius programàtics.

Dels 920 compromisos, 810 estan centrats a Catalunya i 110 són accions gestionades des de Catalunya amb impacte arreu del món, refermant el compromís amb la comunitat internacional per contribuir a l'assoliment dels ODS a escala global. El Pla ha estat elaborat amb la participació activa, durant tretze mesos, dels tretze departaments de la Generalitat.

El Pla és un instrument de planificació dinàmic i que vol contribuir a incrementar la coherència de polítiques públiques: del document aprovat, que estarà disponible en dades obertes, se'n faran revisions anuals per mantenir-lo actualitzat fins al 2030. Es preveu, així, que en els propers anys es pugui incorporar la vinculació amb l'Agenda Urbana de Catalunya, que està en procés d'elaboració, i amb els pressupostos de la Generalitat. També s'obriran canals de participació d'experts i dels actors de la societat civil mitjançant els òrgans de participació i consulta de la Generalitat de Catalunya.

Un procés transversal

El camí fins a l'aprovació d'aquest Pla nacional ha comportat un llarg i complex procés de treball, que es va iniciar formalment el febrer del 2017 amb l'aprovació, a proposta dels consellers **Raül Romeva** i **Josep Rull**, de l'elabora-

ció del document. Aquell any es va començar a treballar en el Pla, prenent com a referència l'informe 'L'Agenda 2030: transformar Catalunya, millorar el món' del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya (CADS) i una prova pilot del Departament de Territori i Sostenibilitat. Amb l'aplicació de l'article 155, el procés va quedar interromput i es va reprendre a finals de setembre del 2018, fins a la seva aprovació, aquest dimecres.

Els ODS cobreixen la dimensió social, econòmica i ambiental de la sostenibilitat i aborden cinc grans àmbits: el planeta, les persones, la prosperitat, la pau i els partenariats o aliances. Les Nacions Unides van aprovar l'Agenda 2030 l'any 2015 com a resposta a la necessitat internacional de disposar d'un marc consensuat per afrontar els reptes globals de la humanitat. Així, els ODS apareixen com una responsabilitat compartida entre una multitud d'actors a nivell global, i Catalunya es compromet a contribuir amb la comunitat internacional a assolir l'any 2030 els ODS marcats a escala global.

Un acord obert a tota la societat

En paral·lel a l'aprovació del Pla, s'està impulsant una aliança d'actors públics i privats de tots els àmbits, que contribueixin a fer realitat els ODS amb compromisos concrets. S'està treballant amb organitzacions de la societat civil i del món local per elaborar el text de l'Acord nacional per a l'Agenda 2030, que es presentarà els propers mesos. Les entitats que signin l'Acord nacional passaran a formar part de l'Aliança Catalunya 2030.

Què és l'Agenda 2030?

El 25 de setembre de 2015, l'Assemblea General de Nacions Unides va aprovar l'Agenda 2030 per al desenvolupament sostenible, un full de ruta amb 17 objectius (ODS) i 169 fites a assolir en l'horitzó de l'any 2030. L'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible respon a la necessitat internacional de disposar d'un marc consensuat per afrontar els reptes globals de la humanitat. La complexitat, la globalitat i la complementarietat d'aquesta agenda va més enllà de les eines que s'han aprovat els darrers 50 anys.

L'Agenda 2030 aborda 5 grans àrees claus, conegudes com les cinc "P": persones, planeta, prosperitat, pau i partenariat (aliances). Els Objectius de Desenvolupament Sostenible cobreixen àmbits com la pobresa, la desigualtat, la seguretat alimentària, la salut, el consum i la producció sostenibles, el creixement, l'ocupació, les infraestructures, la gestió sostenible

Fotografia: Departament d'Acció Exterior | Reunió de la Comissió Interdepartamental de l'Agenda 2030 del passat 15 de juliol.

dels recursos naturals, els oceans, el canvi climàtic, i també la igualtat de gènere, la pau, la inclusió social, l'accés a la justícia i les institucions responsables.

Les Nacions Unides han fet una crida directa a tots els estats membres a formular com més aviat millor unes respostes nacionals ambicioses per a la implementació general de l'Agenda, que facilitin la transició cap als ODS. Amb l'aprovació del Pla nacional per a l'Agenda 2030, Catalunya respon a aquest mandat i entoma el compromís amb el desenvolupament sostenible.

Vedruna crea un llegendari de Catalunya en realitat virtual

L'escola Vedruna portarà el món de la narració popular i tradicional a l'entorn de la realitat virtual. El llegendari permetrà explorar, crear i divulgar el patrimoni narratiu de cada poble. És el nou projecte Vedruna Innova que aquest curs implementaran les 36 escoles d'aquesta xarxa educativa promoguda per la congregació de germanes carmelites de la caritat Vedruna. La proposta té un caràcter inèdit, és replicable i abasta diferents disciplines i competències.

Els professors **Joana Murgou** i **Pere Viñas** han testejat durant un curs la proposta a l'Escola Vedruna Ripoll, el centre educatiu on treballen. El llegendari permet treballar l'expressió escrita a l'escola. Han fet la prova amb llegendes de la comarca del Ripollès i ara estendran el mapa a tot el país.

Però no ho faran sols. Enguany veuran com l'experiència de la seva escola s'enriqueix amb la creació d'un llegendari per tot Catalunya. "Tindrem un ventall molt gran de llegendes des del Baix Camp fins a la Cerdanya, l'Escola Vedruna ocupa quasi tot el territori, i això ens va semblar molt entusiasmador", apunta Murgou.

Unir tradició i innovació

Pere Viñas forma part de l'equip de docents que han ideat el llegendari. "Teníem en **Joan Amades** que ens les va recollir en un llibre i l'**Oliana Molls** que ens les recollia per televisió a les escoles en format vídeo, la nostra proposta és recollir-les en realitat virtual", explica. "Va ser tot un repte treballar la llegenda, que és la cosa més tradicional, amb les eines més innovadores", explica Joana Murgou. L'Escola Vedruna de Ripoll va idear el projecte de llegendari compartit que la Fundació Vedruna Catalunya va reconèixer amb el Premi Vedruna Innova.

Captar talent i fer-lo créixer

Vedruna Innova neix fa tres anys com una proposta de l'equip de gestió la Fundació Vedruna Educació Catalunya per captar talent als seus centres i fer-lo créixer. Des de l'àrea de formació i d'innovació, **Montse Jiménez** expressa "aquesta inquietud d'empènyer els docents per tal d'obrir les aules, compartir, buscar experiències innovadores que donin una volta als aprenentatges tradicionals". D'entre les iniciatives que els docents apliquen a l'aula dels 36 centres de la xarxa, la fundació premia un projecte cada dos anys amb l'objectiu de portar el talent més enllà de l'aula. Es tracta d'un treball que l'equip de gestió de la fundació acompanya. I permet alliberar allibera el mestre o professor de l'aula unes hores a la setmana durant tot un curs lectiu perquè es dediqui a desenvolupar el projecte innovador. En acabar l'etapa d'investigació, el projecte es porta a la pràctica a tota la xarxa Vedruna. En el cas del llegendari, després d'un curs testejant el projecte, recomanen treballar-lo amb alumnes de tercer cicle de primària i de primer cicle d'ESO. Tot i així, la proposta és prou flexible perquè alumnes d'altres cicles primària i secundària s'hi puguin implicar. L'experiència tindrà resultats tangibles de seguida. Els alumnes d'arreu del país participaran de la creació conjunta d'un mapa de llegendes. Les noves tecnologies permetran georeferenciar i il·lustrar en 3D cadascun dels relats seleccionats.

Tecnologia per compartir coneixement

Més enllà de jugar i xatejar, Montse Jiménez considera que "la tecnologia ens ha de servir per fer una contribució al món". I és des d'aquí on neix el llegendari que proposa l'equip docent de l'Escola Vedruna de Ripoll. "Amb les eines TAC el que és molt important és que tot el que fem ho puguem compartir amb el món mundial", apunta Mourgou. Considera que això dona "molta funcionalitat als aprenentatges" i, alhora, permet "que els nens siguin, no consumidors, sinó creadors d'informació a la xarxa". Un cop testejat i redefinit el projecte, els docents que l'han gestat el presenten a la resta de docents de la xarxa d'escoles Vedruna de Catalunya perquè l'apliquin a la resta de centres. La presentació del llegendari va tenir lloc dijous 5 de setembre a l'escola l'Escorial Vedruna de Vic. Va ser un dels quatre grups de formació de la trobada d'inici de curs, que va aplegar un total de dos-cents trenta mestres i professors.

En paral·lel, l'equip de psicopedagogs dels diferents centres va valorar la feina feta el curs passat i va proposar els objectius del curs que comença; un tercer espai es va dedicar a repassar documents i instruccions sobre la llei de protecció de dades; i, finalment, una vintena de mestres i professors novells van rebre la formació inicial sobre el projecte educatiu Vedruna.

LAURA MOR | VIC

Patrimoni cristià del món: Etiòpia

Etiòpia. Peregrinant als seus santuaris. Sortida del 12 al 24 de gener de 2020. Celebracions de l'epifania a Lalibela, festa del Timkat.

El Llac Tana, a Etiòpia, és potser el llac més cristià de tot el món. En les seves illes i península hi ha més de vint monestirs, molts d'ells desconeguts pels no etíops fins el segle passat.

A Etiòpia, el món està basat en moltes llegendes, i és el que t'expliquen com si fos la història més ben documentada quan preguntes sobre l'origen dels llocs o dels fets, així també sobre els secrets de l'esglésies del Llac Tana. Qui les ha vist sap que quelcom extraordinari i secret hi ha en tanta bellesa. La tradició, segons les publicacions, diu que set dels monestirs van ser fundats per un grup de monjos, poc relacionats entre si, coneguts com "les set estrelles", que bonic! Aquests són Daga Istafanos (fundat per Hirute Amlak), Kibran Gebriel (Abuna Yohannis), Ura Kidane Mihret (Abuna Betre Maryam), Bahir Galila Zacharias (Abuna Zacharias), Mandaba Medhane Alem (Ras Asai), Gugubie (Afkrene Egzi) i Debre Maryam (Tadewos Tselalesh).

En les nostres visites al Llac Tana, sempre visitem les esglésies dedicades a la Mare de Déu, tan precioses! Dels etíops he après l'amor de la Mare de Déu, la seva intercessió cap a tots nosaltres, el perdó i la misericòrdia per la seva mediació. L'església d'Ura Kidane Mihret -a la península- coberta de dalt a baix de pintures il·lustratives de la història religiosa que el viatger es delecta fotografiant. I jo per més que visiti, em meravella, em corprèn, i m'emociona, com si un indici del misteri es volgués fer imatge perquè els homes interpretéssim tanta bellesa amagada en el fet religiós, en la comunicació entre Déu i l'home. Bellesa, bondat i amor.

També en els monestirs del Llac hi ha tresors guardats pels seus cuidadors i que al visitant li estranya que no estiguin més ben protegits, però és tal i com han estat guardats des de sempre: en el seu lloc i per la seva gent. A Kibren Gabriel, visita només permesa als homes, més de 200 llibres sagrats antics, a Daga Istafanos, restes momificades d'emperadors etíops, i així en cadascun dels monestirs del Llac Tana, on se-

gons la tradició va ser amagada l'Arca de l'Aliança en temps de perill.

I quan els viatgers visiten les esglésies al Llac Tana, d'Etiòpia, senzilles en el seu entorn natural, enmig del bosc de cafeters, amb la seva gent, senzilla però plena de riquesa espiritual, el viatger aprofundeix encara més en el seu propi interior, i si és creient, pot sentir un raig de la gran bondat de la Mare de Déu en aquelles imatges tan evocadores, i sents la pau i l'alegria que senten els homes també en aquells indrets.

Com cada any tornem al Tana en el nostre viatge a Etiòpia amb motiu de les celebracions de les festes del Timkat (Epifania). Arribem a Narga Selassie, una de les illes més apartades del llac abans d'arribar a l'altra banda del llac. A Narga Selassie arribem un cop a l'any, i ja ens esperen com un preludi que les festes se celebren amb alegria.

Puc dir que viatjar durant les Festes del Timkat es converteix en un arribar a llocs on vols arribar, després del llac Tana, amb encara més patrimoni impressionant dies seguits. A Gondar, la ciutat dels castells, hi ha la preciosa església de Dibre Berhan Selassie, la Santissima Trinitat, petita i preciosa amb el sostre plen de querubins que miren en totes les direccions, i que vigilen amb els seus ulls ben oberts cada raconet d'aquell món que en algun moment ens havia semblat tan llunyà i que ara l'anàvem trobant cada cop més proper i nostre.

Fent via cap a Lalibela, quan comences a pujar les muntanyes de Lasta, fas una ascensió no només física sinó també espiritual. Vas notant l'alegria del peregrí. No puc deixar d'evocar el que sentien els peregrins en temps de Jesús quan pujaven a Jerusalem al Temple, amb tot el significat que tenien aquelles trobades de "olim" fent aquella ascensió junts. És bonic saber que en hebreu el terme per indicar el peregrí era "el qui puja", així entenem l'estat d'ànim amb què es posava en camí la gent quan anaven "pujant" cap a Jerusalem.

Així els llocs de peregrinatge ens evoquen un lloc al que aspirem d'alguna forma sempre tornar. Quan has deixat un indret en el qual eres feliç, saps que el retorn a aquella terra *sagrada* et farà sentir el sentit de la *terra primordial d'origen* i intentes trobar-lo constantment. A Etiòpia, on tenim la Jerusalem d'Àfrica, els santuaris, en certa mesura, es converteixen en els signes per l'home de la possibilitat del retorn a aquest espai primordial perdut. I en aquest sentit, els santuaris etíops ens fan tornar a aquell paradís primer d'una forma especial.

A Lalibela, les llegendes envolten la santedat del lloc de peregrinació per excel·lència d'Etiòpia. En aquell trosset tant pobre de la terra els àngels havien baixat per tallar la pedra i construir les onze esglésies excavades a la roca, i entre elles la dedicada a Sant Jordi.

Per les Festes del Timkat, un cop més el nostre estimat Kes Mekonen, sacerdot de Lalibela facilitarà als nostres companys de viatge poder participar en la vetlla de pregària sota la carpa. Allà els cants repetitius, el dringar dels sistres, el ritme pausat del tambor marcant els temps, et feien experimentar junt amb ells aquell sentiment "del retorn".

Quanta gent es posa en camí per les carreteres d'Etiòpia per arribar a un dels indrets en aquella santa terra on més desitgen ser-hi! Comencen un camí amb una fita, i no importa quan temps els prengui ni les condicions que trobin. Es posen en camí cap als santuaris a on trobaren un espai físic on és possible experimentar subtilment "el retorn" a l'espai místic de la Casa del Pare.

BÀRBARA VIRGIL
RUTES BÍBLIQUES I EXPEDICIONS CULTURALS
RUTH TRAVEL

Mor mossèn Jarque, fundador de Catalunya Cristiana

El matí de dimecres 11 de setembre va morir als 92 anys mossèn **Joan Evangelista Jarque**, periodista, fundador del setmanari *Catalunya Cristiana* i activista cultural. Jarque forma part d'una generació de capellans d'àmplia cultura i conversa, catalanistes durant el franquisme, i que van obrir el catolicisme català als corrents renovador europeus.

Doctorat en teologia a Friburg, va tenir diverses responsabilitats en organismes catòlics internacionals i va ser assessor de la Santa Seu en temes de comunicació. A Catalunya, el 1978 va fundar conjuntament amb mossèn **Francesc Malgosa** el setmanari catòlic *Catalunya Cristiana*. També va tenir diverses responsabilitats diocesanes, era canonge de la Catedral de Barcelona i durant 42 anys va ser Prior de la Capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. El funeral es va celebrar dijous 12 de setembre a la Catedral de Barcelona.

Horitzons europeus

Joan Evangelista Jarque i Jutglar va néixer a Barcelona el 1927. Format al Seminari de Barcelona, va ser ordenat capellà el 1951. Va exercir en diverses parròquies, va ser consiliari dels Minyons Escoles i professor de Religió. Durant uns anys va estudiar a Friburg on el 1969 es va

doctorar en teologia amb una tesi sobre **Teilhard de Chardin**. Aquesta etapa, des del món francòfon i en plena aplicació del Concili Vaticà II, li va permetre conèixer els teòlegs europeus més avançats. Una obertura al món que, des del seu arrelament al país, mossèn Jarque va contribuir que també arribés a Catalunya durant el franquisme.

La seva obertura europea es visualitza en diverses responsabilitats internacionals. El 1963 va ser elegit consiliari del Moviment Internacional d'Intel·lectuals Catòlics Pax-Romana. El 1969, durant el Pontificat de **Pau VI**, es va establir a Roma com a membre de la Comissió Pontifícia de mitjans de comunicació social. El 1972 va ser elegit secretari general de la Unió Catòlica Internacional de Periodistes, que el va portar a viure tres anys a Ginebra. Quan va tornar a Barcelona, el 1975, el cardenal **Narcís Jubany** el va nomenar delegat episcopal d'Apostolat Seglar, en un moment de màxima vitalitat dels moviments laicals. Quan es restaura la Generalitat, el president **Josep Tarradellas** el va nomenar prior de la capella de Sant Jordi del Palau de la Generalitat. Una responsabilitat que va ocupar durant 42 anys, fins el passat juliol. Compromès amb el catalanisme, també va ser un pont entre l'Església i el món institucional i va contribuir a l'èxit de diversos esdeveniments com la visita del papa a Catalunya el 1981.

Apòstol de la comunicació

El 1979 va aconseguir un dels seus somnis: iniciar la publicació d'un setmanari catòlic, *Catalunya Cristiana*. Una iniciativa privada impulsada amb mossèn Francesc Malgosa. Jarque es va inspirar en la premsa catòlica francesa, i somiava un diari com *La Croix*. I seguint aquest model, sempre va impulsar la implicació de les comunitats cristianes en el sosteniment de mitjans de comunicació d'inspiració catòlica. Conscient de la importància dels mitjans de comunicació, aquest món es va convertir en el seu apostolat. Creia que un laïcat ben informat seria un cristià més adult i madur. Anys més tard, *Catalunya Cristiana* va passar a l'arquebisbat de Barcelona per garantir-ne la seva continuïtat.

Des de 1994 era canonge de la Catedral de Barcelona i també va ser professor de l'Institut de Litúrgia.

Mossèn Jarque, a més d'una biografia de Teilhard de Chardin, va publicar diversos llibres i reculls d'articles. El 2010 va culminar un de les seves grans obres, la recopilació dels 1.304 articles que el bisbe **Joan Carrera** va publicar a *Catalunya Cristiana*. Fins la seva mort va mantenir una gran memòria i el seu suport a qualsevol iniciativa que contribuïa a la difusió de la informació religiosa a Catalunya. Va morir un 11 de setembre.

JORDI LLISTERRI

Fotografia: Darnok | Morguefile.com.

"Amb el suïcidi cal sortir de l'aïllament i buscar ajuda"

"Notes que tens un nus a la gola? Pren-te un moment per respirar". És el consell de l'entrevistada en acabar la conversa. La professora de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna-URL **Clara Gomis** és psicòloga i s'ha especialitzat en acompanyament a la mort i al dol, i més concretament en espiritualitat i dol. Compagina la docència amb l'atenció al dol en un centre sociosanitari de Caldes de Montbui. Parla amb delicadesa, però és contundent en un missatge: cal acollir sense jutjar la realitat dels joves que decideixen treure's la vida. Segons l'Organització Mundial de la Salut, el suïcidi és la segona causa de mort en la franja dels 15 als 29 anys. Gomis explica que el jove se suïcida com a conseqüència d'un patiment molt gran. Però quins senyals d'alerta permeten anticipar un suïcidi? Dimarts 10 de setembre va ser el Dia Internacional de la prevenció del suïcidi. Una data per difondre una realitat que encara és tabú, mirar de comprendre-la i trencar l'estigma de les famílies que l'han patit.

El suïcidi és la segona causa de mort entre adolescents i joves. Una realitat realment preocupant...

Sí, i no se'n parla pel mite erroni que fer-ho incita altres persones a provar-ho. Però és fals. Els estudis el que diuen és que si algú està pensant a suïcidar-se i llegeix als diaris que tal persona s'ha suïcidat, és possible que hi hagi un repunt de persones que ho intenten els dies següents.

Com un efecte crida?

Sí, però que si es mira el conjunt de persones que al llarg de l'any se suïciden, la xifra no varia.

Ho farien en aquests dies en comptes de fer-ho més endavant. No és cert que hi hagi aquest efecte crida. El que sí és cert és que l'adolescència i la gent gran són sectors de la població amb unes característiques específiques que els fan especialment vulnerables al risc de suïcidi.

"ENTRE ELS SÍMPTOMES HI HA LA DESESPERANÇA, LA PÈRDUA DE SENTIT I D'IL·LUSIÓ VITAL"

Fixem-nos en el cas dels adolescents: per què són especialment vulnerables?

Cal analitzar què pot influir que el suïcidi sigui la segona causa de mort entre joves i adolescents. El suïcidi és sempre una realitat complexa i que pot tenir moltes causes, sovint interrelacionades. En la conducta suïcida podem trobar-hi problemes biològics, però també socials i existencials. El trastorn mental, especialment la depressió, està a la base de la meitat d'intents de suïcidi, precisament perquè entre els seus símptomes hi ha la desesperança, la pèrdua de sentit i d'il·lusió vital. Però també poden trencar els esquemes dels joves les experiències vitals traumàtiques –especialment de pèrdua, desemparament, maltractament o abús sexual–, i sumir-los en la sensació de falta d'expectatives i control.

Què més pot afectar l'autoestima dels adolescents?

L'adolescència es caracteritza pels canvis hormonals, i per una personalitat encara en construcció i, per tant, vulnerable. Potser amb dificultats de relació social, alta impulsivitat, baixa tolerància a la frustració o baixa autoestima. El *bullying* –amb un impacte amplificat per les xarxes socials–, els problemes amb la pròpia identitat sexual o l'abús de substàncies, són altres factors de risc. En aquest context, un factor precipitant com ara un fracàs escolar, un desengany amorós, un trasllat de país o una situació de burla i discriminació pot desencadenar en el jove o la jove la idea imperiosa que l'única forma d'acabar amb aquell patiment insuportable és atemptant contra la pròpia vida.

Què recomaneu a la gent propera al jove?

L'entorn ha de facilitar al màxim la comunicació i observar qualsevol possible canvi que suposi un senyal d'alerta: si hi ha més retraïment, més desànim o tristesa; si el jove s'aïlla, no expressa les seves preocupacions o deixa de fer activitats que abans li agradaven; si expressa queixes psicosomàtiques, o elevada ira o impulsivitat, si s'autolesiona; i també si fa referències verbals o gràfiques –un dibuix, un poema– que expressen un desig de morir.

No necessàriament són persones que estiguin soles?

No, no. Poden ser persones que són i se senten estimades per la família, però que experimenten, per altres raons o potser de forma puntual, un patiment tan profund que se'ls hi fa insuportable. No és infreqüent que el jove deixi una carta o missatge on exculpa els pares del que va a fer.

Però la gent del seu voltant viu un sentiment de culpa brutal...

Exacte, són dues les dificultats principals de l'entorn, que s'afegeixen al dolor que ja suposa una pèrdua i la pèrdua d'una persona jove. Primer, el sentiment de culpa: "He fallat en veure que alguna cosa li passava...", "què hagués

pogut fer que no he fet?", "què he fet que no hauria d'haver fet...?" Aquestes preguntes són molt punyents i molt doloroses. I després també l'estigma social que genera un sentiment de vergonya pel que ha passat. Moltes vegades la família intenta evitar que la gent sàpiga com s'ha produït la mort, perquè sembla que automàticament ja porta implícit un judici: "Alguna cosa no has fet bé...".

"NO SEMPRE PODREM PREDIR, CONTROLAR O EVITAR UN SUÏCIDI"

El sentiment de culpa tampoc no es pot contrastar. Les raons no sempre s'expliquen...

No. I no es tracta de culpabilitzar-nos, sinó d'acceptar la decisió o acció de l'altre, per bé que sigui tan terriblement dolorosa. Moltes vegades no sabrem perquè una persona té la idea de treure's la vida. I en algunes ocasions pot ser que sigui una cosa molt sobtada i que la persona no hi hagués pensat abans. Però sembla que en la majoria de situacions la persona ja hi ha pensat abans: segurament ja porta temps madurant aquella idea en el seu interior. Això ens permet intentar estar més atents als canvis de comportament, sobretot en la línia de si hi ha un major retraïment. Però que quedi clar que observar i prevenir no significa que sempre puguem predir, controlar o evitar una situació de suïcidi.

Amb tot, recomana fixar-se en si la persona es tanca en si mateixa.

Sí, com a senyal que està patint, i intentar obrir el diàleg el màxim possible, perquè la persona no se senti sola amb el seu problema i pugui buscar ajuda. Parlar sobre el suïcidi amb un jove en risc pot ser una oportunitat per analitzar els seus propòsits autodestructius, oferir-li suport i ajudar-lo a trobar alternatives. I això s'aplica també a la família en dol. Cal sortir de l'aïllament i buscar ajuda, també professional. Hi ha associacions específiques per a familiars de persones que han viscut un suïcidi. El mateix que val pel jove, val per la família: no aïllar-se, buscar ajuda, parlar-ne amb professionals, buscar el suport de persones que hagin passat per una situació semblant, compartir-ho i això els permetrà no culpabilitzar-se.

A la facultat on treballa preparen futurs mestres i professors. A banda de la família, que és la primera referència del jove, la comunitat educativa també pot estar molt alerta. En parleu obertament, del suïcidi?

Recentment, hem fet una formació específica per a mestres, un cop han aconseguit el grau. Fem pedagogia de la vida i de la mort, fem prevenció, parlem de les pèrdues, dels fracassos. I després també ajudem els mestres a identificar en els joves aquells comportaments que puguin ser senyals d'alarma i, si ja s'ha produït un suïcidi, orientem la comunitat educativa, alumnes i mestres, sobre què cal fer.

"CAL POSAR EL SUÏCIDI A LA LLUM PER TROBAR SUPORT, RECURSOS I ALTERNATIVES"

Insisteix en la necessitat de parlar-ne... Per què és tan important?

El principal problema del suïcidi és que és un tabú, no se'n parla. Això situa en la soledat, tant a les persones que estan pensant en suïcidar-se, com després als familiars i a la gent que es que-

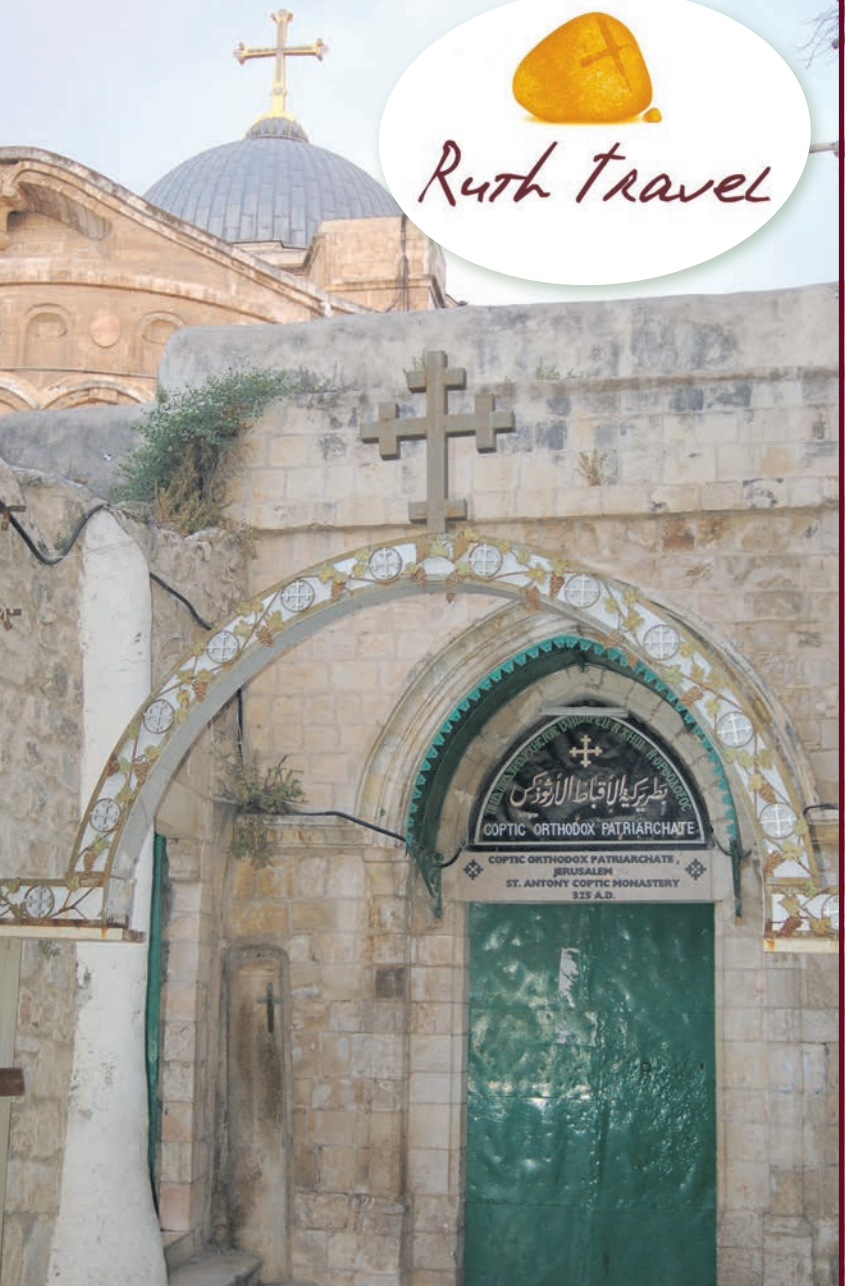

RUTH TRAVEL

Agència catalana de referència en turisme religiós, rutes bíbliques i expedicions culturals.

✔ Consulteu els nostres viatges i pelegrinatges a la nostra pàgina web.

✔ Sortides exclusives en grups reduïts.

✔ Preus amb tot inclòs, sense sorpreses: visites i excursions amb entrades i guies locals, pensió completa, hotels seleccionats, guia acompanyant expert des de Barcelona.

93 467 32 44

info@ruthtravel.es

ruthtravel.es

da. Per tant, es tracta d'anar en la línia oposada a l'ocultació i l'estigma. Cal posar-ho a la llum, parlar sense judicis de com ens sentim, per tal de trobar suport, recursos i alternatives junts.

Podem fer-nos a la idea de com se sent una persona abans de prendre aquesta decisió?

El que pot portar una persona al suïcidi és el patiment, i el patiment per soledat o per desesperació, per pensar que no pot trobar cap altra sortida, la sensació d'aïllament, de que no se'n sortirà, de que no hi ha cap altra sortida, de que no hi ha cap altre camí... La forma de combatre això és tenir suport, tenir ajuda, poder-ne parlar amb una altra persona. En el cas dels joves, especialment, és parlant que podem contribuir a la seva educació emocional i a la seva capacitat de resoldre problemes.

Hi va associat tenir definit o no un sentit vital?

Sí, però difícilment un jove el té assolit. Està en la lluita per poder-ho construir, és una època de molta fragilitat a nivell evolutiu, les coses les viu amb una intensitat molt gran i encara no té organitzada una personalitat per respondre-hi. És un moment molt vulnerable i segurament hi ha factors socials al nostre entorn que ho dificulten encara més.

Com valora la tolerància a l'assetjament escolar? Creu que hi ha negligència social?

Jo crec que sí. Que avui dia hi hagi *bulling* a les escoles és un fracàs de la societat.

"NO PODEM FER JUDICIS SOBRE LA PERSONA QUE SE SUÏCIDA"

Clara, vostè és cristiana i s'ha especialitzat en espiritualitat i dol. Com intervé l'espiritualitat en la seva feina?

Es tracta de veure com treballem l'espiritualitat acompanyant la persona en l'etapa de fi de vida i com treballem l'espiritualitat quan ja hi ha hagut una pèrdua i els familiars estan en dol. Sobretot és important que, tinguem les creences que tinguem, mai no formulem un judici en termes de si és una valentia o si és una covardia el suïcidi. El suïcidi és l'única sortida que ha vist una persona davant d'una situació de patiment molt gran. I els altres no podem fer judicis sobre si ha sigut un covard o si no tenia prou valors... Ni judicis sobre el seu entorn, si no l'ha sabut acompanyar, etcètera.

Des de fora és molt fàcil fer certes lectures.

El suïcidi es dona en qualsevol família, en famílies molt cuidadores... Un infant que se suïcida és un infant molt sensible. I a vegades molt intel·ligent. També hi ha famílies que poden ser molt intel·ligents i sensibles, i que fan el possible per acompanyar i malgrat tot, no poden evitar el suïcidi. No es produeix només en famílies amb dificultats, o no cohesionades, o sense valors... El suïcidi pot passar a tothom, a totes les famílies, a totes les persones. En moments de crisi o de depressió molt profunda, en què no trobem cap sortida, tots podem ser-hi vulnerables.

"HEM D'ESTAR AL COSTAT AMB EL DOLOR QUE SUPOSA NO ENTENDRE QUÈ HA PASSAT"

Fins i tot, tenint l'antena posada, pot ser que no detectem aquesta angoixa. L'Església parla de misericòrdia... com la poden arribar a viure les famílies que han patit un suïcidi?

El suïcidi és el fruit d'un patiment que no ens podem ni imaginar perquè no estem en la pell d'aquella persona. No sabem què li ha passat en un moment determinat, i amb les famílies el que ens cal és estar al costat, no jutjar-les. Al costat en el no saber: ningú té explicacions, no hi ha resposta. Hem d'estar al costat amb el dolor que suposa no entendre què ha passat i pel fet que no s'hagi pogut evitar.

S'hi suma la pregunta de "com és que no va pensar en el patiment de les persones que es queden..."?

Sí. Ens hem d'imaginar que el patiment en el moment que una persona que decideix suïcidar-se és tan gran que no deixa espai per pensar en res més que no sigui acabar amb aquell patiment. No és que no hagi pensat en els altres o que sigui egoista, sinó que no veu cap altra sortida. Són temes que demanen molt de temps i amb molt de treball d'acompanyament al dol es va fent, a poc a poc. Amb les famílies és molt difícil, molt dolorós, no tenim les respostes, no sabem què va passar pel seu cap... No era imaginable ni previsible per ningú.

La persona que se suïcida busca abans els mitjans per acabar amb la seva vida i no pas altres vies per demanar ajuda?

La persona que se suïcida o intenta suïcidar-se va entrant en una situació de desesperança, en la qual pateix molt i no veu cap sortida. Però la mateixa depressió pot fer que anul·li els mecanismes per demanar ajuda. Quan tens un problema, si no tens una depressió penses "on puc anar, com ho puc fer, on puc recórrer...". Però quan entres en una depressió, ja és com si s'anés tancant tot l'espai mental. Cada vegada tot és més reduït, més petit. I al final només queda una sola via de sortida: treure's la vida. La mateixa malaltia mental o depressió ha limitat la capacitat de la persona de buscar refugi en els seus valors o de demanar ajuda... És anar a l'escola, els companys se'n riuen de tu, no ho vols compartir a casa perquè no vols fer patir els pares, o perquè et fa vergonya, i et vas quedant tu sol amb el teu patiment...

La fe pot ajudar a donar una mica de llum en moments de tanta foscor?

En situacions de molt sofriment, moltes vegades al principi hi ha un trencament de les teves creences. "Nosaltres que l'hem estimat o que l'hem cuidat, jo que resava per ell... I res ha servit per evitar això". Hi ha un temps d'una nit fosca, no entens res. Ha mort la persona que estimaves i el Déu on et podies recolzar abans, no el trobes. Ha de passar un temps perquè un pugui tornar a trobar, no tant respostes, com un canvi en un mateix. Un canvi que t'obri a la confiança, al misteri, al "jo no entenc res, però confio que un dia pugui entendre-ho i tornar-lo a trobar".

"LES MEVES CREENCES I LA MEVA ESPIRITUALITAT EM SOSTENEN"

Com us cuideu les persones que feu aquest acompanyament? Us feu una cuirassa?

No, perquè llavors no arribes a trobar l'altre en el seu sofriment. Et serveixen els dols que

tu hagis pogut passar. Has anat fent camí, te n'has pogut sortir i t'has fet més fort. I això et permet anar on s'estan ells ara, amb el seu patiment, posar-te al costat i acompanyar-los. I a nivell personal, a mi la fe m'ajuda moltíssim, les meves creences i la meva espiritualitat em sostenen. Però no pots respondre als dubtes i a la foscor de l'altre amb les teves creences. Es tracta d'acompanyar i que les persones no estiguin soles, que se sentin compreses i no jutjades. Només des d'aquí podran potser tornar a confiar en la vida i en Déu.

Estem parlant d'un dels patiments més difícils de pair. Un suïcidi té moltes contradiccions...

Exacte. És una mort d'una persona jove i no per una causa natural o per una malaltia. Sembla que hi ha aquest factor de decisió que fa molt difícil d'entendre-ho. El que fan les famílies és tancar-se, perquè és difícil que trobin persones amb qui puguin compartir-ho. És molt difícil per un mateix afrontar aquesta realitat, que és molt gran. És bo cercar el suport d'altres famílies que han perdut algú per suïcidi i compartir amb elles, perquè et poden entendre, és bo cercar l'ajuda de professionals sensibilitzats i experts. També hi ha persones d'Església en qui pots tenir confiança que et poden escoltar.

LAURA MOR

Congrés sobre el papa Francesc al novembre

Els propers 12, 13 i 14 de novembre tindrà lloc el Congrés 'L'aportació del **papa Francesc** a la teologia i a la pastoral de l'Església'. Aquest Congrés vol explorar les noves rutes que el Papa ha obert en els seus primers set anys de ministeri com a bisbe de Roma, amb la participació de pastors, teòlegs i institucions acadèmiques provinents d'Amèrica (UCA Buenos Aires, BC Boston), d'Àfrica (UCAO Yaoundé), d'Àsia i d'Europa (PUG Roma, AUSP Barcelona). El congrés, organitzat per l'Ateneu Universitari Sant Pacià, comptarà amb la presència de quatre cardenals: **Lluis F. Ladaria**, prefecte de la Congeració de la Doctrina de la Fe, **Walter Kasper**, president emèrit del Consell Pontifici per a la Promoció de la Unitat dels Cristians, **Joan-Josep Omella** i el recentment nomenat **Matteo Zuppi**. També hi seran presents personalitats com **Andrea Tornielli** director editorial del Dicasteri per a les comunicacions, l'arquebisbe de Tarragona **Joan Planellas** i el teòleg argentí **Carlos M. Galli**.

El papat de Francesc inicia el segon Post-Concili. L'exhortació *Evangelii Gaudium* assenyala una proposta sòlida de reforma eclesial que passa pel retorn a l'Evangeli *sine glossa* en un món debilitat per posicions excloents i intransigents, i que col·loca els pobres i les perifèries al bell mig de la societat global i de l'Església. Francesc és un pastor que parla amb les paraules i els gestos, que s'adreça als de lluny i als de prop, i que predica i practica l'audàcia evangèlica, la parresia apostòlica. I alhora Francesc és un teòleg de la inclusivitat, que no dissocia reflexió teològica i praxi teològica, que mira el món amb "misericòrdia" i demana la "integració" per als estrangers i per als ferits en l'esperit. La "ciutat" és, per a ell, un espai habitat pel mateix Déu, en el qual una Església missionera i propera, alliberada de tota autoreferencialitat, trobarà el nexe entre Evangeli i vida i esdevindrà principi d'unitat de la humanitat sencera.

L'Església destina desenes de milions d'euros a rescatar la cadena de televisió Trece
Dm, 03/09/2019 | El Español

Arrels Fundació augmenta un 22% l'atenció de la gent sense sostre
Dl, 09/09/2019 | El PuntAvui

El bisbe de Solsona lamenta la presó abusiva dels presos polítics
Dl, 09/09/2019 | El Nacional

Gestions avançades per construir un hotel davant de la Cova de Manresa
Ds, 14/09/2019 | Regió 7

Més de quatre-cents nens en risc d'exclusió han participat en casals d'estiu a Lleida
Ds, 14/09/2019 | Segre

L'església de Riudoms, protegida pel seu valor arquitectònic
Dc, 18/09/2019 | Diari de Tarragona

Declaren el monestir de Sant Tomàs de Riudeperes Bé Cultural d'Interès Nacional
Dc, 18/09/2019 | El 9Nou

Els bisbes espanyols demanen el tancament dels CIE
Dj, 19/09/2019 | La Vanguardia

La trobada dels dos copríncepS a Andorra

L'arquebisbe d'Urgell i copríncep episcopal, **Joan-Enric Vives i Sicília** va trobar-se oficialment el copríncep i president de la República de França, **Emmanuel Macron**, en la que era seva primera visita institucional al principat divendres 13 de setembre. A l'exterior de la Casa de la Vall, la seu antiga del Consell General d'Andorra, Vives va donar la benvinguda al copríncep francès davant el monument que commemora els set-cents anys dels primers Pareatges, acord signat el 1278 entre Pere d'Urtx, bisbe d'Urgell, i el comte de Foix Roger Bernat III, en virtut del qual es van instaurar a Andorra les bases del Coprincipat. | BISBAT D'URGELL

"Llevat dins la pasta", nou programa de la Pastoral Obrera a Ràdio Estel

Un espai setmanal de 25 minuts per explicar la realitat, les experiències i les vivències a l'entorn de la Pastoral Obrera i el món del treball. És la proposta del nou programa setmanal a Ràdio Estel, *Llevat dins la pasta*, que s'emet divendres a les 17.30 h de la tarda. Conduït per la periodista **Àngela Rodríguez** i impulsat el Secretariat interdiocesà de Pastoral Obrera de Catalunya, té com a primer convidat el catedràtic de Política Econòmica de la Universitat de Barcelona Antón Costas, que analitzarà l'empobriment dels joves. | PASTORAL OBRERA DE CATALUNYA

Un calendari escolar per visibilizar l'aportació de les dones a la història

Amb la vocació de divulgar les aportacions d'algunes de dones rellevants i generar referents femenins en l'imaginari de les noves generacions, la Fundació Pere Tarrés ha elaborat un calendari per al curs 2019-2020 adreçat a l'àmbit educatiu com ara escoles, centres socioeducatius, centres d'esplai i famílies. El calendari està ideat per ser més que una eina de planificació del curs escolar per convertir-se en un recurs pedagògic, amb fitxes formatives i activitats vinculades amb l'àrea d'expertesa de les dones que protagonitzen el calendari. | FUNDACIÓ PERE TARRÉS

Vedruna Catalunya Ed
@VedrunaCat

#SetmanaEuropeadelaMobilitat
#SetmanaMobilitat2019
Consulteu les activitats que organitzen les nostres escoles i ajuntaments !
#intensament #escolapropera
#escolacompromesa

14:03 · 17 set. 19 · Twitter for Android

Papa Francesc
@PapaFrancesc

.@Pontifex: "Si nosaltres, bisbes i sacerdots, ens apropien del do de Déu i el transformem en una funció, perdem la mirada de Jesús. Demanem al Senyor que ens ajudi a custodiar el nostre ministeri com un do" #SantaMarta

16:47 · 19 set. 19 · Twitter for iPhone

Obs Blanquerna
@ObsBlanquerna

#Religioses #dones #women #catholicwomen #religiosas #diversitat #vidaconsagrada @ReligiososCat @MediosConfer @UISGRoma

23:31 · 04 set. 19 · Twitter for iPhone

Escola Pia Catalunya
@escolapiacat

Avui s'han reunit a Barcelona membres representants de les institucions educatives de l'Escola Pia d'Europa amb l'objectiu de treballar de manera conjunta i abordar els diferents reptes als quals s'enfronten les nostres escoles.

12:53 · 06 set. 19 · Twitter Web App

MCECC
@esplaisMCECC

Aquest cap de setmana hem participat a l'assemblea general de la @FIMCAPEurope a #Bèlgica on es va renovar la presidència! Sort i encerts al nou equip!
#SomMoviment #esplaisMCECC

Silvia Sanz Sender i 2 més

13:28 · 03 set. 19 · Twitter for Android

Claretians Catalunya
@ClaretiansCat

28 mestres i professors novells de col·legis de la #famíliaclaretiana de Catalunya han participat avui a la jornada de #formació sobre l'educador claretià a Sallent

SAMC i 6 més

18:51 · 05 set. 19 · Twitter for Android

PES La Mina - SSJ
@PES_LaMina

Ja fa una setmana i un dia que estem treballant a contrarellotge per a tenir-ho tot enllestit quan comencem amb els nostres projectes i serveis. Energies renovades i un sol esplèndid avui al #barriLaMina - Bon començament de curs a tothom

PES La Mina - SSJ i 6 més

12:01 · 06 set. 19 · Twitter for iPhone

SJD Serveis Socials
@SJD_SS_Bcn

Sovint associem a les persones en situació de #sensellar amb manca de cura personal, però no és així. No oblidem que l'única cosa que tenen en comú és que no disposen una #llar on viure.

#trencantestigmes
#trenquemprejudicis
#sensellarisme #unallarunvida

9:15 · 06 set. 19 · Twitter Web App

EscolaniaMontserrat
@EscolaniaMont

Estem contents perquè avui ha començat una nova promoció d'escolans. Desitgem que amb el seu cant siguin portadors de pau a moltes persones, seguint la nostra tradició set vegades centenària.

16:42 · 11 set. 19 · Twitter Web App

Escoles FEDAC
@EscolesFEDAC

Si busqueu una casa a la natura! mireu aquest Instagram! És la casa Pare Coll! us encantarà!
instagram.com/casaparecoll/

13:41 · 17 set. 19 · Twitter Web App

Unió de Religiosos de Catalunya
@ReligiososCat

El periodista Paco Niebla, de @EFE_Catalunya , convida els religiosos/es a "lluitar i comunicar amb insistència" tot allò bo que fan els religiosos "per trencar la visió generalitzada que hi ha enmig la societat".

19:32 · 19 set. 19 des de Llibreria Claret · Twitter for Android

Fundació Pere Tarrés
@Fundperetarres

La Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés @uramonllull obre el curs amb 130 nous alumnes i amb un nou torn de tarda. El degà Joan-Andreu Rochas els ha donat la benvinguda convidant-los a la "gran família" de la facultat
#SócSocial ow.ly/CSnC50w6B5P

13:20 · 12 set. 19 · Hootsuite Inc.

La Salle Catalunya
@LaSalleCat

Us presentem el nou Equip d'Animació del Sector Catalunya: (d'esquerra a dreta: Jordi Jover, Isabel Soler, Gemma Padilla, Concepción Revuelto i Lluís Biosca)

12:37 · 02 set. 19 · Hootsuite Inc.

CATALUNYA RELIGIÓ

Tota l'actualitat a **www.catalunyareligio.cat** | Edició mensual impresa de distribució gratuïta.

Director: Jordi Llisterri i Boix. **Edició paper:** Laura Mor. **Redacció:** Glòria Barrete, Ignasi Escudero i Laura Mor. **Col·laboradors:** Eloi Aran, Ramon Bassas, David Casals, Lucía Montobbio, Alba Sabaté. **Adreça:** Carrer Nàpols 346, 2n E. 08025 Barcelona. **Telèfon:** 674050748. **Correu-e:** info@catalunyareligio.cat
Publicitat: comunicacio@animaset.cat

Catalunya Religió és una iniciativa de la Fundació Catalunya Religió. **Patronat:** Eduard Ibañez (president), Míriam Díez (vicepresidenta), Carles Armengol, Ignasi Garcia i Clavel, Núria Iceta, Manuel Manonelles, Anna Vilà.

AMB EL PATROCINI DE

claret Claretians de Catalunya · Vedruna Catalunya Educació · Maristes · Jesuïtes Catalunya · Escola Pia de Catalunya · Abadia de Montserrat · Fundació Educativa FEDAC · La Salle · Salesians Maria Auxiliadora · Companyia de Maria N.S. · Província de Framenors Caputxins de Catalunya · Orde Hospitalari de Sant Joan de Déu Província d'Aragó - Sant Rafael · IQS Persona Ciència Empresa Universitat Ramon Llull · Fundació Pere Tarrés · Blanquerna Universitat Ramon Llull · Basílica de la Sagrada Família · CPL Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona

ENTITATS COL·LABORADORES

URC Unió de Religiosos de Catalunya · Baula · JP Justícia i Pau · fjm Fundació Joan Maragall Cristianisme i Cultura · Grup de Treball Estable de Religions · Monestir de Sant Benet de Montserrat · Monestir Sant Pere de les Puel·les

ISSN: 2604-7004. Dipòsit legal: B5112-2019. Imprès a Imprintsa, a Sant Fruitós de Bages. Publicació auditada per OJD.